Bibliotekа

MŪSŲ PASTOGĖ

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper. XVIII Metai Nr. 27 (948) 1967 m. liepos 10 d.

VALDYBOS IR ORGANIZACIJOS

Dažnai nusiskundžiama ir jau ne nuo šiandie, kaip sunku organizacijose ar bendruomenės padaliniuose sudaryti naujas valdybas. Įeiti į valdybas teisinamasi tuo, kad vieni bijosi darbo, kiti atsakomybės, kiti susiranda ir kitokių motyvų. Tačiau pats rimčiausias motyvas, kad kiekviena valdyba kokios bebūtų organizacijos turi viena atidirbti visus darbus už visą organizaciją. Kitaip sakant, pati organizacija egzistuoja tik nariais, bet tie nariai galima sakyti, beveik niekuo nesirūpina ir niekuo veikloje neprisideda, o viską patiki ir paveda sudarytajai valdybai. Ir taip į valdybą patekę žmonės turi ne tik organizuoti, bet ir patys savo projektus pravesti, o atėjus metiniam susirinkimui tie patys organizacijos nariai net nesidrovi valdybai papriekaištauti, kad ji to ar to nepadariusi, ir panašiai.

Šitokia padėtis priveda prie to, kad valdyba, jeigu energinga, pati veikia, o organizacija tik atlieka vertintojos funkcijas. Tad ir visai nenuostabu, kad daugelis patekti į valdybas bijo ir vengia. Praktiškai pagal nusistovėjusią ir jau įsipilietinusią tvarką patys organizacijos nariai už savo organizaciją net nejaučia jokios atsakomybės, o jeigu kas įvyksta ne taip, tai visada lengva pasiteisinti — valdyba kalta, nes nepadarė to, ką turėjo padaryti. Neminint vardų, tenka tik priminti, kad dėl tų pačių narių abuojumo pačiai organizacijai, visa eilė organizacijų taip dingo iš veiklos horizinto, nes greičiausia jų valdybos norėjo ir būti valdybomis, būtent, organizacijai diriguoti, o kai tų organizacijų nariai patys nenorėjo veikti, tai taip ir sunyko be didesnio skaudulio.

Kad prie šitokios situacijos prieita, jog organizacija savo valdybai netalkininkauja ir net nesirūpina, kaip jos valdyba ją reprezentuoja, greičiausia kalta pati valdyba arba tikriau sakant valdybos, kurios pačios ne tiek valdė bet ir viską dirbo neįjungdamos kitų organizacijos narių į bendrą darbą. Tokiu būdu organizacijos narių tarpe buvo išugdytas pasyvumas, kuris jau sunkiai bepataisomas.

Liūdniausia, kad su šitokia padėtimi susitaikyta ir niekas net nekelia balso, kad kreivai nueita. O nueita tikrai gana kreivai. Įsivaizduokime, kiek būtų galima padaryti, jeigu organizacijose dirbtų ne trys ar penki asmenys, bet penkiasdešimt ar penki šimtai! Tačiau šito nėra. Valdyba organizuoja, valdyba pati viską atlieka pradedant krašto vadavimu ir baigiant indų plovimu, o kur yra organizacijos nariai? Padėtis yra tikrai nenormali ir ją reikėtų bet kokia kaina taip reformuoti, kad žinotų, ką turi daryti valdyba, o ką pati organizacija visumoje.

Nereikia suprasti, kad tokia situacija tėra tik pas lietuvius. Ji yra visur, ir tuo neturėtume didžiuotis, kad tai mūsų išradimas. Visur ir visos organizacijos esmėje yra pasyvios, o tik patiki savo prestižą ir veiklą savo valdybai. Čia reikia pabrėžti vieną išimtį: kaip pasaulietinė tėra tik viena komunistų organizacija, kuri funkcionuoja visoje pilnumoje — valdyba atlieka savo funkcijas, o jos nariai savo. Štai dėl ko ši organizacija, nors ir neturėdama visuomeninio ar loginio pritarimo, pirmauja daugely kraštų, net ten, kur sau pasekėjų mažiausia tikisi rasti.

Lygiai ir mes lietuviai galėtumėm taip efektyviai išvystyti savo veiklą, jeigu kiekvienas lietuvis atliktume tai, kas turi būti atlikta kiekvieno doro lietuvio: priklausą bet kokiai lietuviškai organizacijai stengtumės įvykdyti visas tas funkcijas, kurios priklauso man kaip organizacijos nariui ir lygiai remtume savo organizacijos valdybos projektus. Galimas daiktas, tuo keliu eidami įgytume ir organizacinės drausmės, kurios mes iki šiol labiausiai stokojame. Valdyba, kokia ji bebūtų, nors ir kaip stengtųsi, savo pastangomis neišpirks visos organizacijos prestižo ir autoriteto, jeigu jai netalkininkaus visi organizacijos nariai. Todėl rūpestis veikla nėra vien tik valdybos, bet ir visos organizacijos, kokia ji bebūtų. (v.k.)

CAPTIVE NATIONS WEEK

JULY 16th — 22nd, 1967, SYDNEY

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Jau treti metai, kai sujungtomis visų už geležinės uždangos tautybių pastangomis ruošiama speciali savaitė su tikslu išryškinti komunizmo pavojų ir pristatyti laisvajam pasauliui pavergtųjų tautų gyvenimą bei reikalauti joms laisvės atstatymo.

Šių metų tos savaitės programa, kaip jau buvo pranešta, prasidės grandijozine demonstracija su mašinomis ir specialiai paruoštais sunkvežimiais *šeštadienį, liepos 15 d.* Šios motorizuotos demonstracijos pradžia 9 val. ryto iš Bankstown Square šiaurinės dalies. Iš čia bus vykstama į Auburn ir Parramatta.

Sekmadienį, liepos 16 d. oficialioji pavergtųjų savaitės atidarymo diena, kuri prasidės kita demonstracija pačiame Sydnėjuje. Visos tautybės renkasi 1 val. Domain parke prie Mitchell bibliotekos. Iš čia su tautinėmis vėliavomis ir tautiniais užrašais atskirai tautybėmis bus žygiuojama prie Martin Place, kur prie nežinom kareivio paminklo bus padėtas vainikas. Po šių ceremonijų visi vyksta i apatinę Town Hall salę, kur trečią valandą po pietų prasidės iškilmingas susirinkimas. Jame dalyvaus ir kalbės:

Federalinės vyriausybės atstovas senatorius K. Anderson — ministeris muitų reikalams;

Vietnamo respublikos ambasadorius Pran - Kim - Phuong;

D. L. P. senatorius iš Brisbanės Mr. V. Gair;

Latvių konsulas Melbourne Mr. O. Rozitis ir

R. S. L. atstovas A. W. A. Laing.

Užbaigai australų vyrų choras padainuos dvi dainas.

Toje pat salėje nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro vyks tautodailės paroda visų tautybių. Turintieji įdomesnių eksponatų prašomi kreiptis į p. J. Abromą telefonu 644 2831, kuris tvarko lietuvių skyrių.

Pirmadienį, liepos 17 d. 8 val. vak. kroatų klube 47-49 Buckingham St. City "Coctail Party". Įėjimas 1 doleris.

Antradienį, liepos 18 d. filmų vakaras Shell Theatrette, Carrington St., netoli Wynyard. Pradžia 8 val. vak.

Ketvirtadienį, liepos 20 d. Latvių salėje (32 Parnell St., Strathfield) viešas sus-mas. Jam pirmininkaus N.S.W. D.L.P. senatorius J. Kane. Kalbės:

G. Jacket, M.L.A., Mr. P. Lansky,

K. Davis, N.S.W. valstijos D.L.P. pirmininkas ir E. Rodze.

Pasibaigus kalboms klausimai ir diskusijos. Pradžia 8 v.v.

Šeštadienį, liepos 22 d. 8 val. vak. konservatorijos salėje (Macquarie St., City) tarptautinis visų tautybių koncertas ir pavergtųjų savaiitės uždarymas. Šia proga kalbės Mrs. M.E. Furley, M.L.C., OBE.

Mieli tautieičiai,

kaip matote ,programa yra labai plati ir įvairi, kuriai sudaryti truko keli mėnesiai laiko beorganizuojant. Įvertinant Lietuvos ir kitų tautų padėtį už geležinės uždangos ir turint galvoj tokią plačią programą, kur net federalinė vyriausybė atsiunčia savo atstovą, reikia laukti, kad nebus nario iš šeimos, kuris praleistų progą neapsilankęs šių metų pavergtųjų tautų savaitėj.

Specialus dėmesys atkreiptinas į jaunimą. Visi tėvai turėtų paraginti savo vaikus dalyvauti šios savaitės programoj, ypač kad čia jie turės geros progos pasireikšti demonstracijose ir šį tą sužinoti apie pavergtas tautas ne iš savo tėvų, bet iš autoritetingų sluoksnių. Mat, tenka pastebėti, kad dalis jaunimo daugiau tiki savo mokytojais ir kitais oficialiais asmenimis, kaip savo tėvais.

J.P. Kedys

Lietuvių atstovas prie pavergtųjų tautų Komiteto

Įvykiai

ANGLAI APIE LIETUVOS AUKSĄ

Londono *City Press* (The Wall Street Journal tipo laikraštis, skiriamas verslininkų - finansinnkų sluoksniams) 1967 m. birželio 8 d. vedamųjų straipsnių puslapyje įdėjo Alan Brighty straipsnį "A Plea for Baltic Gold" Keipimasis dėl Baltijos aukso). Išdėstęs D. Britanijoj gyvenančių Baltijos valstybių piliečių kreipimosi į D. Britanijos parlamento turinį ir to kreipimosi priežastį, autorius pareiškė tokią nuomonę:

"Betgi šis auksas priklauso Latvijos, Lietuvos ir Estijos tautoms ir yra laikomas jų vardu. Jos Didenybės vyriausybė nepripažino Sovietų Sąjungos okupacijos tuose kraštuose ir jų aneksijos.

"Be to, mūsų vyriausybė nepripažįsta sovietų pretenzijos į tą auksą ir jau daug kartų yra atmetusi sovietų reikalavimus perkelti tą auksą Sovietų Sąjungos valstybinio banko sąskaiton.

"Dėl sovietinės okupacijos tie kraštai negali dabar sudaryti savo vyriausybių, bet tai jokiu būdu nekeičia fakto ,kad Baltijos valstybės tebėra absoliučios šiame krašte esančių jų aktyvų savininkas. Tai reiškia, kad šiuo metu niekas neturi teisės juos naudoti. Jeigu Jungt. Karalystė susitartų paskirti tą auksą okupacinei valdžiai, kiltų daug neteisybės.

"Jei britų indėlininkams ir yra susidarę kokių nors nuostolių, tai ne dėl kokių nors užimtųjų Baltjos valstybių veiksmų, o tik dėl nacinės Vokietijos, paskui Sovietų Sąjungos okupacijų."

Autorius dar pastebi, kad geroką nuošimtį (Baltijos kraštuose investuotų) akcijų esą supirkę spekuliantai, bet daugelis ir originaliųjų savininkų jų tebeturį. Šie, esą, nusipelno, kad jų reikalu būtų atskirai pasirūpinta.

(*ELTA*)

VYTAUTAS BERNOTAS

POLITIKOS VINGIUOSE

GERVĖ, VĖŽYS IR LYDEKA

1964 metais sovietų Centrinei komunistų partijai išmetus N. Kruščiovą, jo pareigos atiteko dabartiniam sovietų triumviratui: L. Brežnevui, A. Kosyginui ir N. Podgorniui. Ministerių kabinete pirm-ko vietą ir komunistų partijos sekretoriaus pareigas pasidalino Kosyginas su Brežnevu. Anksčau buvusi tituliarinė Sov. Sąjungos prezidento vieta, kuri apimdavo tik ceremoniškas funkcijas, perėjo Podgorniui. Sovietų valdžios organą dabar sudaro Brežnevui priklausąs politbiuras ir centrinio kom. partijos generalinio sekretoriaus vieta; Kosyginui pirmininko pareigos Sov. Sąjungos ministerių kabinete; Podgorniui — keliaujančio pirklio rolė. politinių pusių nepasirinkusiuose kraštuose.

Toks triumvirato viešpatavimas Sov. Sąjungoje vaizdžiai apibūdinamas Krylovo alegorijos: gervės, vėžio ir lydekos talka.

Užsienio diplomatai, lanką Maskvą, dažnai susiduria su kliūtimis, varžančiomis diskusijas su sovietų vyriausybe. Esti keblu, kai nežinia į ką kreiptis, ir kai nė vienas iš trumvirato nėra pasiryžęs duoti tiesioginį atsakymą, ar savo nuožiūra ką spręsti. Kosyginui vizituojant Ameriką ir posėdžiaujant su prez. Johnsonu, sovietų min. pirmininkas dėstė tik tas mintis, kurios iš anksto buvo numatytos Kremliuje. Gana dažnai vizito ir pasitarimų metu Kosyginas kreipdavosi į Maskvą patarimų. Galima būtų manyti, kad Kosyginas taip elgėsi, nenorėdamas užgauti bendraminčių Kremliuje. Tikrumoje tokio mandagumo jam nereikėtų laikytis turint pakankamai galios savo poste. Kosyginas priverstas kreiptis į Kremlių daugeliu atvejų, kur politbiuro iššifruojama tarimosi medžiaga.

Kremliaus vykdomasis organas — politbiuras, susideda iš 11 pilnateisių narių ir 9 kandidatų. Šis organas kas savaitę renkasi posėdžiams. Reikalui esant, pavyz džiui Kosyginui lankant Ameriką, toks posėdis gali būt šaukiamas bet kada 24 valandų laikotarpyje.

Sumuojant metinę eigą ir aptariant naujus sovietų siekimus, ar tai būtų politiniai ar ekonominiai, šaukiamas 200 narių Centrinis komunistų partijos susirinkimas. Tačiau ir čia, kaip ir politbiure, jaučiama trintis tarp reformuotojų ir revoliucijonierių. Reformuotojų kategorijai priklauso gerves rolę vykdąs premjeras Kosyginas. Ši grupė nėra griežtai nusistačius prieš vakarų politiką, stengiasi mažinti karines išlaidas ir tuom tobulinti gyventojų ekonominę buitį.

Visai kitokioje pozicijoje yra senos linijos poselėtojai — revoliucijonieriai. Šie bando kuo toliau atsiskirti nuo vakarų tikėdamiesi revoliucinės komunistų pergalės visame pasaulyje.

Centrinė komunistų partija neginčinamai yra visų galingiausias įrankis keblioje sistemoje. Partijos bosas Brežnevas, vadovaudamas vėžio taktika, stabdo besireiškiančius politinius neramumus ir naujas vakarų tendencijas. Naujam Kosygino technokratų luomui reiškiantis, Brežnevas pramato revoliucijonierių retėjančias eiles ir tirpstantį partijos nusistatymą prieš vakarus. Be abejo, per kelerius triumvirato valdymo metus Sov. Sąjungoje įvyko ir toliau tebevyksta įvairūs pasikeitimai. Kosyginui būnant valdžios viršūnėje daugybė atsakomingų vietų perėjo iš partijos į ministerių kabinetą. Žinoma, toks reiškinys sujaudino partijos bosą Brežnevą. Dėl to, daug neatidėliodamas į pagelbą pasikvietė savo draugą Jurį Andropovą, kuriam perleido slaptosios policijos vadovavimą. Taigi, sujungus kom. partiją su slaptąja policija, Brežnevas užtikrins savo vaidmenį komunistinėje hierarchijoje. Savaime suprantama, Kosyginas žinodamas su kuo turi reikalą, turi būti atsargus visuose savo veiksmuose.

Podgornio rolė visų lengviausia: kur liepia ten plaukia, tą kalba kas įsakyta, o atsakomybės beveik nėra. Nusiųstas į Egiptą pateisinti sovietų vaidmens arabų - žydų konflikte, jis aiškinęs Naseriui, kad per greitai arabai kapituliavę - sovietai nespėję išgelbėti jų padėties.

Sov. Sąjungos triumvirate labiausiai gerbiamas Kosyginas ne tik vakarų diplomatų, bet ir jaunosios kartos sovietų Rusijoje. Stalino laikais tapęs ministerio pirmininko pavaduotoju (mat tada Stalinas užėmė visas premjerų vietas) Kosyginas išsilaikė net 19 metų toje pozicijoje. Ir Stalinas ir Kruščiovas pripažino Aleksėjų Kosyginą ištikimu ir talentingu vyru. Kosygino sugebėjimai daugiausiai pasireiškė atstatant sovietų ekonomiją ir tobulinant technikos sritį.

Kosyginas retai kada veliasi į vidinius ideologijos gincus, visada lakosi nuošaliai, bet viską ligi smulkiausių detalių registruoja savo nepaprastoj atmintyje.

SOVIETAI ART. RYTUOSE

Nenusisekęs sovietų premjero Kosygino užtarimas arabų valstybių Jungtinėse Tautose; sovietų prezidento Podgornio ir ginkluotų pajėgų vado Zaharovo lankymasis Kaire, yra susiję su dviem Sov. Sąjungos planuojamais siekimais. Vienas jų atstatyti sovietų kritusią markę arabų šalyse. Kitas — sovietų įtaką Artimuose Rytuose praplėsti taip, kad grynai nuo jų priklausytų arabų likimas. Kitaip sakant, per metus arabų tautos atsirastų sovietų globoje, o vėliau ir jų malonėje. Arabų likimas tada atitiktų sovietų priespaudai rytų Europoje.

Nereikėtų apsirinkti galvojant jog sovietams rūpėtų Izraėlio sudorojimas. Anaiptol, jų tikslai turi daug platesnus imperializmo horizontus. Izraėlis tik priežtis, po kuria glūdi daug svarbesni Maskvos siekimai. Sovietų sukišti 3 milijardai dolerių kol kas gerų rezultatų nedavė. Sovietų duosnumas, arabams neapsidairius, gali atsiliepti jų pražūčiai.

Artimuose Rytuose sovietai stengiasi ne tik užkirsti naftos šaltinius vakarams, bet palaipsniui ten įrengti savo karines bazes, o vėliau patogiai įsikurti prie Viduržemio jūros. Dabartinės sąlygos sovietams nėra palankios, nes arabų kraštuose jaučiamas Maskvai pasipiktinimas, o be to ir vienybės stoka. Jau eilė metų kai Nasseris neriasi iš kailio pataikaudamas Maskvai ir pagal sovietų pageidavimus kurdamas arabų lygas, arabų jungtines valstybes, prekybos ir ekonomines sąjungas. Visi Nasserio planai gražiai paruošti guli apdulkėję Kairo archyvuose. Praktikoje, nė vienam planui neteko pajudėti iš vietos.

Jeigu ne Egiptas ir Sirija, tikriausiai kitos arabų šalys eitų prie taikos stalo su žydais. Visgi vienybės vardu jos neišdrįsta atsiskirti nuo Kairo. Arabai nemato, kad sovietų politiniame žaidime jie yra nesvarbūs pėstininkai kuriuos galima aukoti tarptautinio komuzimo siekimuose.

V. B.

DEFETIZMAS

Senas vokiečių priežodis sako: "Geld verloren - nichts verloren, Mut verloren - alles verloren". Lietuviškai būtų: pinigų (turto) nustojai - nieko nenustojai, drąsos (pasiryžimo) nustojai - visko nustojai.

Tai kaip tos dvi varlytės įšokusios į grietinėlės dubenį. Pirmoji truputėlį pamėginusi išsilaikyti paviršiuje - pasidavė, nugrimzdo dugnan ir užtroško. Antroji be paliovos visom keturiom plūduriavo, sumušė gabalą sviesto ir ant jo truputį pailsėjusi, iššoko ir vikriai nušuoliavo kur jai reikėjo.

Ne kitaip ir su pavieniu žmogum, jų grupėmis. organizacijomis, tautomis ir net valstybėmis.

Dvasinis atsparumas viršija fizinį nedateklių ir stebuklus daro; susmukimas, rezignacija — stipruolį iš kojų verčia.

Dvasinio atsparumo nestokojome per visą laiką atitrūkę nuo krašto, bet prieš kiek laiko vienur tai kitur pradėjo reikštis nusilpimas, paprastai vadinamas *defetizmu.*

Šio labai žalingo reiškinio tikroji sąvoka pirmiausia iškilo Prancūzijoj I pas. karo metu, kai didelė dauguma prancūzų, vokiečių militarinės jėgos prislėgta, iš anksto laikė pralaimėjimą neišvengiamu ir dvasiškai buvo parengta kapituliuoti be kovos.

Šitokias dvasines — defetistines — silpnybes labai gerai išnaudojo Hitleris darydamas, pasirengimus II pas. karui.

Tikras faktas, kai 1936 m. Hitleris ėmėsi žygių remilitarizuoti Ruhr'o kraštą (Versalio sutartimi Pareinio sritis buvo demilitarizuota, o 1923 m. Prancūzijos ir Belgijos karinės pajėgos okupavo Ruhr'o kraštą, kad priverstų Vokietiją mokėti reparacijos mokesčius), toms karinėms operacijoms atlikti buvo pasiūstas labai ribotas pėstininkų dalinys su nedideliu motorizuotų dalių pastiprinimu. Operacijos vadams buvo iš anksto griežtai įsakyta, jei pasiodytų bent mažiausias prancūzų karinis pasipriešinimas — tuojau pasitraukti. Bet, deja, to neįvyko ir šitas mėginimas, psichologinio karo vedimo būdo panaudojimas, pilnai pasiteisino.

Lotynų kalbos žodis *diffacere*, tos pat kilmės pranc. — *defaite* ir ang. -- *defeat*, reiškia ne vien pralaimėjimą, bet ir valios susmukdymą, dvasinio atsparumo sunaikinimą, žmogiškos energijos paraližavimą — tai tikroji *defetizmo* prasmė.

II pas. karo metu defetistinių nuotaikų kėlėjai buvo labai persekiojami ir daug kur tai buvo laikoma nusikaltimu prieš valstybę, su numatytomis aštriomis bausmėmis, iki mirties bausmės imtinai.

Defetizmas mūsų bendruomenėje (čia turiu galvoje ne specialiai Australijos liet. b-nę bet bendrai pasaulio lietuvių b-nę) sklinda dviem pagrindinėm linkmėm:

1, skleidimu nuotaikų, kad būdami atskirti nuo savo krašto, esame pasmerkti neišvengiamam nutautėjimui;

2, mėginmais žodžiu ir raštu įtikinti, kad reikia vienaip ar kitaip sueiti į santykius su krašto nukariautojais.

Pirmoji linkmė mus stumia eiti anos pirmosios varlytės keliu. Dar kitaip, tai būtų lygu, jei kam susirgus, sakytume, juk žmogus žmogus neišvengiamai kada nors turi mirti, tad nėra ko šauktis gydytojo, vartoti vaistų ar kitokių gyvenimo prailginimo priemonių.

Bet mes to nedarome žmogui susirgus, mes to nedarome žmogui atsidūrus kitos tautinės aplinkumos gyvenime.

Tiek fizinę gyvybę, tiek tautinę gyvybę mes gelbstime visomis priemonėmis iki paskutinųjų, nes priešingai, mes ją paliktume mirtino pavojaus grėsmėj, — o tai nusikaltimas ir teisine ir dar labiau etine prasme.

Sociologinis nutautėjimo vyksmas — vienas dalykas, o nutautėjimo stabdymas — kitas, ir to stabdymo vykdymas kiekvieno sąmoningo lietuvio pareiga, tiek savo atžvilgiu ,tiek savo silpnesnio tautiečio atžvilgiu.

Šitokios nutautėjimo baimės pagautiems reikėtų atidžiai perskaityti Dr. J. Girniaus knygą "Tauta ir tautinė ištikimybė" — gal ji, kaip geras vaistas, sustabdytų jų nutautėjimo procesą, o gal ir visai išgydytų.

Antroji linkmė pavojingesnė.

Kai ginklai nustoja žvangėję, kariaujančios pusės sėda abipusiai konferencijos stalo ir viena pusė diktuoja pralaimėjusiai pasidavimo ar taikos sąlygas, o antroji derasi dėl geresnių sąlygų arba besalyginiai jas priima.

Antros linkmės defetistai netiesioginiai siūlo mums prisipažinti pralaimėjusiais ir tokiomis nuotaikomis eiti į taiką. Bet mes dar nepralaimėjome!

Mes dar neatsisakėme nuo kovos dėl Lietuvos laisvės, Mes tikimės sulaukti dienos, kai mes patys diktuosime taikos sąlygas.

Mes neužmiršome, kaip 1940 m., nepriklausomos Lietuvos sutemose, min. pirm. A. Merkys ir užs. reik. min. J. Urbšys keliais atvejais buvo šaukiami Maskvon ir maltretuojami, kaip mažamečiai nusikaltėliai. Mes neužmiršome, kaip 1940 m. birželio m. 14 d. min. J. Urbšiui buvo įbruktas ultimatumas, ciniškai sulaužęs visus tarptautinio teisingumo principus (nelinkėčiau tokio momento sulaukti nė de Gaulle, nė Anglijos karalienei, nė popiežiui, nė kam kitam). Tą ultimatumą galėtume vadinti aktu, įvykdžiusiu Lietuvos okupaciją.

Mes į tai atsakėme visuotinu spontaniškai kilusiu ginkluotu sukilimu karui kilus 1941 m. ir stipria, grynai kariniais principais organizuota rezistencija, pasikartojus sovietinei invazijai 1945 metais.

Jei krašte, po kelių metų, ginkluotoji rezistencija buvo žiauriai nuslopinta, tai ji išliko tūkstančių lietuvių širdyse ir po šiai dienai. Šiandieniniai defetistai, siūlydami vienaip ar kitaip nusilenkti okupantui (o Paryžiuje jau buvo taip pasielgta), išduoda ne tik tyliąją rezistenciją krašto viduje, bet pakerta laisvinimo idėją už krašto ribų.

Kai susiduriame su šios rūšies defetistinių minčių skleidėjais, mes susiduriame *ne su nuomonių skirtumais bet su nuomonių priešingumais.* Tai tėzė ir tntitėzė, gėris ir blogis. *Dėl tokių klausimų nediskutuojama, bet — kovojama.* Dabar mes suprantame, kodėl defetistinių nuotaikų skleidimas laikomas nusikaltimu prieš valstybę ir už tai stipriai baudžiama. Mūsų atveju tokius asmenis mes galėtume laikyti nusikaltėliais prieš lietuvių tautą. Mes jų bausti negalime ir nenorime — juos nubaus ateitis. Bet mūsų pareiga juos smerkti, nežiūrint, kas jie būtų: ar ordinuoti ar be jų, su diplomais ar be jų, su ankstyvesniais nuopelnais mūsų tautai ar dar nespėjusiais to atlikti.*Juos vertiname pagal dabartinę elgseną,* kai jie stoja į priešo pusę ir padeda sąmoningai ar nesąmoningai griauti tautinį judėjimą už laimingą Lietuvą.

Defetizmas, kitaip kartais vadinamas dvasiniu paralyžiu, nebūtų toks pavojingas, jei jis apsiribotų tik asmenimis tiesiogiai juo persiėmusiais. Bet deja, II pas. karo pavyzdžiai parodė, kad defetistai, kai nejaučia tiesiogiai galimos atsakomybės, darosi labai veržlūs, įžulūs ir skleidžia defetistinę infekciją į plačią aplinką. Šiuo atveju jie yra gerausiu įrankiu tos pusės, kuri užinteresuota tokių nuotaikų sklidimu.

Viena stipriausių defetistinių nuotaikų skleidimo priemonių, — tai gerai išvystyta *propaganda,* kurią panagrinėsime sekantį kartą.

L. Lygumietis

RAŠYTOJAS ŠAUKIASI LAISVĖS

Laiške iš Vilniaus, rašytame keletą savaičių prieš sovietinių rašytojų suvažiavimą Maskvoje, buvo užmuominų, prasitariančių, kad lietuvių kultūrininkų sluoksniuose Vilniuje buvo laukiama to suvažiavimo labai smalsiai. Iš prasitarimų buvo galima suprasti, kad tikimasi "šviežio oro padvelkimų' tame suvažiavime. Turėję bent kiek artimesnių ryšių su tan suvažiaviman siunčiamaisiais delegatais iš anksto didžiavosi galėsią iš tiesioginių šaltinių patirti "kaip ten buvo".

Tokį smalsumą, jau po suvažiavimo, ir viešai paliudijo pats *Literatūros ir Meno* redaktorius V. Reimeris. Grįžęs iš Maskvos rašė (birž. 3): "Laikraščiuose gausiai skelbta medžiaga nebepatenkina žingeidžiųjų. Jiems norisi ją papildyti asmeniška pačių dalyvių nuomone, atskiru, tegu net ir neobjektyviu požiuriu"...

V. Reimeris, tačiau, nesiryžo parašyti daugiau, negu jau buvo viešai parašyta. Neužsiminė apie svarbiausią visuotinio smalsumo dalyką — *apie A. Solženicino laišką* suvažiavimui. To laiško turinys birželio 3 - 5 d. pasirodė net Paryžiaus ir New Yorko laikraščiuose, tai apie jį turėjo būti girdėta ir suvažiavimo bent užkulisiuose, nors vieši užsiminimai apie jį ir buvo užgniaužti. Lietuvoj iš suvažiavimo grįžusieji gal ir papasakojo apie tą laišką intymiems draugams, bet viešai tyli. Bet, kas iš jų nesužinojo, galėjo išgirsti iš užsienių radijo.

Vakarų spaudos dėmesį nuo to drąsaus protesto prieš bolševikinę cenzūrą atitraukė tuo metu kilęs Izraėlio - arabų karas. Ir laisvojoj lietuvių spaudoj tas protestas liko tik trumpai ir nedaugelio tepaminėtas, nors, Lietuvai esant tame pačiame kalėjime, Solženicino protestas, be abejo, atitiko ir daugumo lietuvių intelektualų nusiteikimus.

A. I. Solženicinas, dar Chruščiovo laikais pasauly pagarsėjusios "Vienos Ivano Denisovičiaus dienos" autorius (ten jis atskleidė autentišką sovietinių baudžiamųjų stovyklų paveikslą), dabar savo atvirame laiške nuogai išrengė bolševikinės cenzūros sistemą, ligi šiol — net ir vadinamojo "liberalėjimo" metu — tebeslėgiančią ir lietuvių literatūrą bei kūrybinę mintį. Stebint — kartais tikrus, kartais tik pasivaidenančius — režimo kaip ir suliberalėjimo reiškinius Lietuvoje, bet vengiant įklimpti į netikroviškas iliuzijas, būtina įsižiūrėti ir į tebeveikiančias dvasinės "laisvės" sąlygas, apie kurias Lietuvos kvislingai tyli, bet kurias štai kaip apibūdina rusas rašytojas:

"Mūsų rašytojams nepripažįstama ir nesuteikta teisė reikšti savo suvokiamus sprendimus apie žmogaus ir visuomenės moralinį gyvenimą ,arba savu būdu aiškinti socialinius klausimus bei istorinius patyrimus, taip giliai juntamus mūsų šalyje.

"Kūriniai, kurie būtų išreiškę brandų žmonių mąstymą, kurie būtų galėję tinkamu metu turėti išganingos įtakos dvasinėj srity ar visuomeninės sąmonės augime, buvo cenzūros uždrausti ar sužaloti, vadovaujantis smulkučiais, savanaudiškais ir nacionaliniu požiūriu trumparegiškais sumetimais.

"Puikūs jaunų, tuo tarpu dar nežinomų autorių darbai šiandien redaktorių atmetami vien todėl, kad, girdi, jie "nepraeis".

"Daugelis rašytojų sąjungos narių, net delegatų šiame suvažiavime žino, kaip jiems patiems teko nusilenkti prieš cenzūros spaudimą ir daryti nuolaidas savo knygų mintyje bei struktūroje, perrašinėti ištisus skyrius, puslapius, pastraipas, sakinius, dėti blankias antraštes, kad tik pagaliau išvystų jas atspausdintas, nors ir nepataisomai sužalotas.

"Literatūra negali klestėti tarp "leista" ir "neleista", tarp "tą gali, o to negali". Literatūra, kuri nėra savo meto visuomenės alsavimas, kuri nedrįsta perteikti visuomenei jos kančių ir rūpesčių, kuri laiku neįspėja dėl moralinių ir socialinių pavojų grėsmės, — tokia literatūra nenusipelno literatūros vardo; tai tik fasadas. Tokia literatūra nustoja savosios visuomenės pasitikėjimo, ir išleistieji kūriniai vartojami kaip vyniojamasis popieris, užuot juos skaičius."

(*ELTA*)

VLADAS JAKUTIS 60 M.

Birželio 28 d. žinomas Australijoje visuomeninkas ir kultūrininkas Vladas Jakutis sulaukė 60 m. Tai yra kuklus ir nuoširdus lietuvis veikėjas, kuris nuo Australijos Lietuvių Bendruomenės įsteigimo dienos aktyviai reiškiasi visuose kultūriniuose frontuose. Nebuvo, galima sakyti, nė vieno Krašto Tarybos suvažiavimo ,kur nebūtų dalyvavęs Vladas Jakutis ir savo konstruktyviom mintim bei veikla žymiai prisidėjęs prie bendruomenės progreso

Vladas Jakutis

ir tobulėjimo visumoje. Lygiai nemažiau yra pasidarbavęs ir savoje Melbourno apylinkėje, kur jis ir gyvena. Vladą Jakutį matėme ne tik bendruomenės veikėjų tarpe, bet jis buvo ir yra nepamainomas kultūrininkas, vienas iš iniciatorių steigiant Kultūros Fondą ir jame aktyviai besidarbuojąs.

Nesvetimas jam ir spaudos darbas: nuolat ir nuolat jo straipsnius skaitėme *Mūsų Pastogėje.* Šis spaudos darbas jam prie širdies ir dabar.

Šešiasdešimt metų žmogaus gyvenime nėra kritiškas amžius: tai tik slekstis, nuo kur tiek veikėjas, tiek kultūrininkas arba menininkas dar daugiau koncentruotai, apgalvotai ir su dar didesne precizija sveria savo veiksmus ir darbus. Tai greičiau žmogaus brandumo ir intelektualiai pagrįstos veiklos laiko tarpas, bet jokiu būdu ne senatvės.

Sveikindami Vladą Jakutį šios sukakties proga linkime jam dar ilgai ir gražiai darbuotis lietuviškame gyvenime, o jam asmeniškai palinkėsime sveikatos ir šviesių bei produktyvių metų.

Red.

ELEVEN LITHUANIAN ARTISTS IN AUSTRALIA

Mūsų įžymiųjų dailininkų Australijoje reprezentacinis leidinys. Redagavo dail. V. Ratas. Išleido Australijos Lietuvių Bendruomenė. Tinkamiausia knyga padovanoti visokiomis progomis savo artimiesiems ar svetimtaučiams. Kaina $5.00. Su užsakymais kreiptis: S. Narušis, 36 Berrille Rd., Beverley Hills, N.S.W.

MIRĖ DR. J. PETKEVIČIUS

Š. m. gegužės 22 d. sunkiai sirgęs mirė ligoninėje Dr. Justas Petkevičius, dar nesulaukęs 47 m. amžiaus. Jo tėvas buvo žinomas Lietuvoje teisinininkas prof. Tadas Petkevičius.

A.A. Dr. Justas Petkevičius baigė teisės fakultetą Vilniuje 1942 m., tuos pačius mokslus gilino Vokietijoje Tuebingeno universitete, kur gavo ir daktaro laipsnį. Atvykęs į Ameriką apsigyveno Brooklyne ir dirbo vienoje draudimo įstaigoje.

Velionis būdamas Vokietijoje buvo vienas iš akademinio jaunimo sambūrio Šviesos steigėjų ir šioje organizacijoje dirbo tiek Vokietijoje, tiek ir Amerikoje. Nuliūdime paliko žmoną, sūnų ir dukrą.

APIE SIKSPENSUS

Bevartydama senų *Mūsų Pastogės* numerių lapus užtikau šį straipsnelį:

"Apie ALB Krašto Valdybos nutarimą sudaryti švietimo ir kultūros reikalams ekonominį fondą, kuriam lėšos telkiamos renkant sikspensus kaip pridedamąjį mokestį prie parengimų bilietų kainos, atžymėjo Eltos biuletenis pridėdamas, kad tai "pavyzdys, kurį galėtų pasekti ir kitų kraštų lietuvių kolonijos".

Iki šiol jau kelios ALB apylinkių valdybos ir paskiros organizacijos yra prisiuntusios surinktus sikspensus, kurie pervesti į šio fondo sąskaitą. Šiuo keliu surinktos lėšos tebus naudojamos Australijos lietuvių bendruomenės švietimo ir kultūros rekalams".

Mūsų Pastogė, 1957 m. liepos d.

Kaip tik prieš dešimtį metų tai skaitėme .Kažin kiek tų sikspensų per tą dešimtmetį suplaukė į minėtą fondą? Apie šią duoklę seniai nei skaityti, nei girdėti neteko.

Gal klystu, bet atrodo, kad po pirmo entuzistiško pritarimo sikspensai labai retai tenubyra į fondo kasą. O kokią gražią krūvą pinigo turėtume, jei per tuos dešimt metų visi parengimai tą mažutį proctntą šiam reikalui būtų atidavę! Nėra jokios abejonės, kad lėšų švietimo ir kultūrinei veiklai stinga. ALB Krašto Kultūros Taryba daug daugiau galėtų atsiekti, jei savo rankose turėtų stiprų fondą užsibrėžtiems darbams paremti.

Ar nevertėtų apie tuos sikspensus (ar penkcenčius) priminti ir prisiminti? Ko nesukrovėm per pereitą dešimtmetį, pasiryžkime sukrauti per ateinantį.

Pajauta Pullinen

VISUR

MELB. LIET. NAMAI GAVO PALIKIMO

Prieš kelis mėnesius miręs A.A. Kostas Mackus dalį savo turto paliko Melbourno Lietuvių Namams. Kaip matyti iš paskutinio jo sprendimo, jis buvo nuoširdus ir duosnus lietuviškiems rekalams.

Atsikėlęs gyventi į Melbourną įstojo nariu į Melb. Liet. Klubą.

Pritardamas visuomenės norams įsigyti geresnius Lietuvių Namus jis įnešė 100-dolerių, o perkant dabartinius namus dar pridėjo 100-dolerių, nežiūrint to, kad jau buvo nustojęs sveikatos ir dėl širdies ligos negalėjo dirbti.

Prieš savo gyvenimo saulėlydį visus savo reikalus susitvarkė pagal savo norą. Ir Jo noras buvo neužmiršti ir Lietuvių Namų. Iš savo kuklaus turto jis paliko Lietuvių Namams saliono baldus: sofą, du fotelius ir staliuką (apie 150 dolerių vertės). Minimi baldai gauti per p. E. Sasnaitienę, jo valios vykdytoją.

Mes tikime, kad A.A. Kosto Mackaus kilnus sprendimas nebus užmirštas, taip kaip jis neužmiršo Lietuvių Namų, kuriuose melburniškiai kas savaitgalį taip skaitlingai susirenka.

Ligoje iki pat mirties pagelbą ir priežiūrą jam teikė p. E. Sasnaitienė. Poniai Sasnaitienei už jos pasiaukojimą reiškiame pagarbą.

Melb. Liet. Klubo Taryba

— ★ —

Pranešama, kad viešėdamas pas Castro Kuboje Kosyginas perspėjo Kubos diktatorių Castro, kad jis perdaug nesiautėtų su revoliuciniais sąjūdžiais Pietų Amerikoje. Matyt, Maskvai dar ne laikas tiesiog kištis kurstant revoliucijas Amerikos žemyne. Castro buvo perspėtas, kad jis bent išlaikytų savo rankose valdžią savame krašte. Paskutiniu metu, aiškinama, kad Castro prikaišiojęs Maskvai, kad ši permažai remia šiaurės Vetnamą kare prieš amerikonus.

Vl. Mėnvydas

LIETUVOS KAIMAS DABAR

(Pagal komunistų premijuot Jono Avyžiaus knygą "Kaimas kryžkelėje")

RYŠYS SU ŽEME

Avyžius savo romaną pradeda labai jau "poniškai" — du iš medžioklės grįžtą liepgiriečiai (ant pečių dvivamzdžiai ir medžioklininiai krepšiai su kyšančiom kiškių kojom) užkalbina savo išsikraustantį kaimyną klausdami ,ar ir jis iškeliauja laimės ieškoti. O kai užkalbintasis nuklemšioja "storai prisnigta šalikele, prilaikydamas vežimą, prikrautą negausios valstiečio mantos", vienas "medžiotojų" (Lukas Rimša) pastebi: "Bėga iš mūsų kolūkio žmonės. Andai Gruzdžius su Mongirdu išsikraustė, dabar Adomas. Girdėjau, Gaigalai taipogi taisą sparnus". Antrasis, Lapinas, tas baisus Avyžiaus buožė, priduria: "Žmonės meišia, kaip išdraskytos bitės. Vieni išsikrausto, kiti atsikrausto, trečius nori nenori iškrausto. Toks metas, Lukai, toks".

Ko autorius siekė pristatydamas "medžiotojus", sunku suprasti. Liepgiriečių vykdomos "medžioklės" pirmam puslapy ir pasibaigia. Tačiau su tais medžioklininiais pristatymais autorius reikalą labai nudailino. Vaizduojamu laikotarpiu (1957 metų pradžia), kaimietis negalėjo, greičiausia ir dabar negali, ne tik šautuvo, bet ir saidoko ant pečių užsikabinti, nekalbant jau apie įtartiną buožę. Reikia atsiminti, kad dar 1956 metais rusiškasis saugumas lipdė prie visų medžių "amnestijos" atsišaukimus, kviesdamas iš miškų partizanus. O čia mielas skaitytojau, du laisvi liepgiriečiai su dvivamzdžiais ant pečių... Štai tau ir gyvenimiška tikrovė, kurią autorius pasišauja vaizduoti.

Kai lietuvis buvo tikrai laisvas, jis kitaip galvojo apie savo žemę. Dabar gi pats Avyžius turi pripažinti, kad ryšys tarp lietuvio žemdirbio ir svetimųjų užgrobtos jo žemės nėra toks stiprus. Knygoje vaizduojamas Maironių brigadininkas Gaigalas, besirengdamas išsikelti, šitaip galvoja: "Ir ko jam čia dairytis? Ką gero paliekа? Supuvusią gryčpalaikę Strazdų Vincė nupirks. Ir sodelį ir tuos du beržus, kuriuos vaikystėje pasidalino su broliu, paims priedų... Nieko, visiškai nieko nėra, ko reikėtų gailėtis...". O ta jo gryčpalaikė pagal knygą irgi nelabai patraukli: "Pro mažyčius apmusijusius langelius nedrąsiai žvelgė vidurdienio saulė. Šykštūs spinduliai krito ant purvinos asłos, kurioje, be sukrypusio keturkampio stalo, poros suolų ir plačios kaimiškos lovos, nieko daugiau nesimatė. Tiesa, užkrosnėje, vadinamoje virtuvėje, atskirtoj nuo gryčios šildomąja siena ir keturkampia pailga anga, uždengta dryžuotu marškoniu, buvo lentynų įndams pasidėti, ant krosnies stovėjo pora puodų, o kampe ant sutrintų šiaudų drybsojo Stribokas, nes čia turėjo įsitaisęs savo miegamąjį, kur laikinai prisiglaudė ir Strazdų Vincė"...

Tiesa, nieko neliko gailėtis... Tačiau Avyžiaus sukurtas idealusis liepgiriečių pirmininkas sugeba ir Gaigalą sulaikyti nuo išsikraustymo. Mat, tas žmogus į Liepgirius atnešęs teisybę. Tikėkim, kad ateis laikai, kada į tuos pačius Liepgirius bus atnešta ir laisvė. Tikriausiai patys liepgiriečiai, visi kaip vienas, eis jos pasiimti tais pačiais keliais, kuriais ėjo 1918 metų savanoriai.

Kas atsitiko su lietuviška žeme, autorius šiek tiek leidžia giliau pažvelgti tik buožei Lapinui: "Priešais plytėjo pusnuogis, šviežia pavasario žaluma užlietas laukas. Nei žmogaus, nei arimo juodulio, nei medelio. Tik rugio želmuo ir niekam nereikalingas paukščių tarškėjimas virš nuobodžios dykynės. Masyvas... O palyginti dar taip neseniai grioviai buvo apžėlę žilvyčių krūmais ir alksniukais, o prie Maironių sienos vešėjo toks dailus beržynėlis, kad kiekvieno akį iš tolo traukdavo. Nebėr... Iškirto, nupiovė, sulygino su žeme. Ir stovi laukas plikas kaip kalinys. Nejaukus, svetimas širdžiai. Net nesinori tikėti, kad šis išniekintos, svetimų kojų trempiamos žemės plotas buvo tavo nuosavybė".

Taip svajoja Avyžiaus buožė, tačiau mažai suklysime manydami, kad panašios mintys aplanko kiekvieną dabarties lietuvį, žvelgiantį į svetimų trempiamą Lietuvos žemę. Kodėl autorius leidžia tik buožei, turėjusiam 20 ha, apie tai dūmoti, lieka jo paslaptis. Savos žemės neteko visi, dėl to ir kitiems lietuviams negali būti svetimos tos mintys, kurias Avyžius šitaip persunkia per buožės Lapino galvą: "Ir kam jis bereikalingas, tas pasaulis, kai nebėra jame žmogui vietos? Atėmė žemę, malūną — kentėjo; buvo dar galima kentėti: mokėk verstis, dievo žmogau, nepražūsi. Kantriai nešk viešpaties uždėtą kryžių, ateis tavo diena — būti išganytas. Užmušė įsūnį (Lapino įsūnis žuvo kaip partizanas, V.M.) — irgi kentėjo. Unkštė kaip peršautas šuo, bet ėjo, o aplink jokios properšos, jokio lopinėlio žydro dangaus. Debesys, visur vien tamsūs nepermatomi debesys, netilstantis audros gausmas, nepaliaujami žaibų blyksniai. Ir trenksmas, iš visų pusių šiurpus perkūno trenksmas. Žengnojiesi ir lauki, kada į tave pataikys. Kabi ant plaukelio, o po kojomis praraja. Žiūri į ją, lauki... Metus, antrus, trečius... dešimt metų... Viltis sudegė kaip pamiršta užpūsti žvakė. Ištvermės, ištvermės! Ateis išvaduos... Nėra... Kiek gi galima kentėti, karalių karaliau?! Jėzus Kristus, tavo sūnus, tiek ilgai nevaikščiojo kryžiaus keliais, o čia paprastas mirtingasis... eina... turi eiti ir nežino, kada prieis paskutinę stotį. Tavo duktė tau jau ne duktė!"

Tą Lapino skundą galima įsprausti ir į paties kipšo lūpas, jį supinant galima turėti įvairiausų tikslų, tačiau skaitančiam vistiek aišku, kad tai skundas pavergto ir paniekinto žmogaus, skundas bevardžio liepgiriečio, bevardžio lietuvio, vistiek kur jis bebūtų. Jį tyliai išverkia ir paties Avyžiaus giminės ar artimieji Sibire. Tuo skundu kaip balzamu apgaubti kaulai nužudytų, nukankintų lietuvių. Ir mes vistiek tikim, kad skundas bus išgirstas. Klasta grindžiama tvirtovė ankščiau ar vėliau sugrius.

(Nukelta į psl. 4)

POEZIJA

VEDA JOAKIMAS VĖJAS

JONO AISČIO POEZIJOS MOKYKLA

Vaizdai, kuriuos jis praregi, žodžiai, kuriuos jis išgirsta, mintys, kurios jam plaukia, ir šviesūs ar tamsūs, įkvėpiantys ar gniuždinantys šios žemės paveikslai, ir visos jo dienos, ir viskas ką ir kuo jis gyvena, dėl ko piktinasi ir kam pritaria — visa tai poetui yra poezijos mokykla. Nuo tikrųjų mokyklų ji skiriasi tuom, kad poetui ji "pasidaro", kad kitiems, kaip pav. Aisčio broliui (žiūr. žemiau), jos nėra net ir tada, kai, kartu su poetu, jie jon būna įžengę.

Apie tokią mokyklą savo knygoje "Apie Laikė ir Žmones" (p. 215-216) štai pasakoja J. Aistis:

Kitame trobos gale, kur aš mokiausi gana nuobodaus skaitymo meno, pro langą buvo matyti šilas. Jis buvo mano burtų šventykla. Ryto saulės apšviesti pušų kamienai atrodė, kaip porfirinės kolonos. Ir ten buvo sėklines pušis praaugusi eglė. Ji man atrodė smarki ir pikta moteris. Šalia jos buvo kiek palinkusi pušis, kaip pavargėlė Ridikienė. Kiekviename medyje mačiau gyvą žmogų, tai visas šilas atrodė, kaip žmonių būrys. Kiekvieną rytą eidavau prie lango ir skaitydavau artimesnes pušis, ar visos jos dar vietoje, ar kuri nors neišėjo. Ir kai pirmą kartą senelis papasakojo pasaką apie Eglę žalčių karalienę, supratau, ko ta šilo vienintelė eglė taip smarki ir pikta: ji buvo viena, be sūnų, be Drebulėlės... Tasai šilas buvo mano poezijos mokykla. Aš buvau vaikas ir niekuo nuo kitų vaikų nesiskyriau, bet mano brolis buvo realistas, ir, kai jam rodydavau šilo žmones, juokdavosi sakydamas: "Eiu tu, kvailas, kur medžiai, tai medžiai, kur žmonės, tai žmonės". Būdavo skaudu tai girdėti, bet knietė visas paslaptis kitiems išpasakoti... Paskui mes persikėlėm gyventi kitapus miestelio, ant kalno, kur vienos lygumos. Nesimatė jau Nemuno, bet matėsi, kaip gulbė šilų vanđenyse, baltas Pažaislis ir prieš saulėteką, kiek augščiau akiračio, numėlę Vilniaus aukštumos. Ten buvo ilgu ir nyku. Matėsi ir tasai mano šilelis, bet kaip mėlynas žaltis, kalnais ir kloniais išsirangęs, galvą nuleidęs slėnin.

Kad J. Aisčio poezijos mokykla tikrai tokia ir buvo, ryšku visoj jo kūryboj. O jo eilės nepriklausomoj Lietuvoj iš tikrųjų buvo išėjusios pasaulin; jaunuomenė, ypatingai merginos, dainavo poeto žodžiais ir mieste ir kaime.

Tu mik, sapne tau drugeliai sapnuosis
Ir sparneliais lengvais tave mariomis neš.
Tu mik, nebijok — aš tave palinguosiu
Ir pernakt naktuželę budėsiu aš čia.

Žiūrėk, kaip ten vyšnios ir obelys miega,
Kaip sidabro akim praregėjo naktis.
Atjos karaliūnas per kvepiantį sniegą, —
Jam veja ir takai obelų nusnigti.

iš J. Aisčio "Lopšinės"

KAZYS BRADŪNAS

Kas gali būt realiau
Kaip mediniai kryžiai prie tako
Ten, kur tu ir kur aš gimiau,
Ten, kur smiltys į viską atsako . . .

Atsigulki į žolę laukuos,
Paskęsk į peizažo spalvą,
Vien stebėki, kaip vėjai šukuos
Baltą debesio galvą.

Ir nieko nebus realiau
Kaip tavo paties alsavimas,
Ir nieko giliau
Kaip šaltinio čiurlenimas . . .

Iš knygos "Sonatos ir fugos"

Kazys Bradūnas *"Sonatos ir Fugos"*. (Susitikimai su Čiurlioniu). Eilėraščiai. Išleido *Mykolas Morkūnas* 1967 m. Čikagoje. Rinkinys suskirstytas į šiuos skyrius: Pirmasis pasimatymas, Saulės sonata, Pirmoji fuga, Pavasario sonata, Antroji fuga, Jūros sonata, Atsisveikinant. Naujuos eilėraščiuos poetas mezga kūrybinį dialogą su Čiurlioniu ir jo pasauliu, liesdamas esmines būties ir lietuviškosios dvasios gelmių problemas.

— ★ —

Britų pastangas įstoti į Europos Bendrąją Rinką remia penki šios sąjungos nariai. Tokiu būdu Prancūzijos pastangos laikyti Angliją atokiai nuo Europos darosi labai nepopuliarios.

Pati knyga yra liuksusinis, didelio formato leidinys, estetiškai įrištas į drobės viršelius ir papuoštas dviejų spalvų aplanku, pieštu dail. *Vytauto O. Virkau*, kuris čiurlionio paveikslų detalėmis yra padaręs ir iliustracinių puslapių kompozicijas. Dėl savo puošnaus išleidimo knyga yra puiki dovana įvairiomis progomis.

Leidinio tiražas 1000 egz. sukrautas *"Drauge"*. Knyga gaunama *"Drauge"* (4545 W. 63rd. St., Chicago, Ill. 60629) ir pas knygų platintojus. Kaina — $5.00.

Robert Raid

ATVIRAS POKALBIS

— Matai, Raidai, Rusijoje daug kas pasikeitė, tik ne pats rusas! Rusai niekad nesikeičia. Rusijoje statomas tikrai naujas pasaulis — rusiškas pasaulis. Vieną dieną — o toji diena ne už marių — — Rusija užvaldys pasaulį. Šito neužmiršk, jaunuoli! Nesiduok kvailų šūkių mulkinamas ir žiūrėk, kad laiku atsistotumei pergalinčių pusėje.

— Argi jūs tikrai įsitikinusi, kad rusai užvaldys pasaulį?

Ji linkteli. — Taip. Stalinas yra tikrai didelis žmogus. Sakau tai ne dėl to, kad esu sena partijos narė. Tačiau esu jau sena moteris, daug, labai daug mačiusi. Stalinas tikrai didelis žmogus! Ir Rusija tikrai valdys pasaulį.

Aš tyliu o ji šypteli.

— Tu abejoji? Gerai, tau aš paaiškinsiu ,kaip senas žmogus. Tik pagalvok, kaip toli mes per paskutiniuosius pusantrų metų pasistūmėjome į vakarus. Dalis Suomijos, Estija, Latvija, Lietuva, pusė Lenkijos, Besarabija. Viskas jau įjungta į Sovietų Sąjungą, ir kas mums sukliudys toliau veržtis?

— Galbūt — Vokietija?

Ji suraukė kaktą.

— Vokietija? Taip, čia yra pavojaus. Tačiau šisai pavojus jau praėjęs! Nacionalsocializmas buvo idėja — ir čia buvo pavojaus mums. Tačiau nacionalsocializmą Hitleris pats nužudė įsipainiodamas į prūsišką militarizmą. Nacionalsocializmas ir Hitleris tikrai mums buvo sukėlę rūpesčio, bet gi — Hitleris pasirodė paskutinis kvailys. Jis mums atidarė vartus rytuose. Tiesa, per porą savaičių jis parklupdė Prancūziją susilpnino Angliją, bet nenugalėjo. Bet svarbiausia — jis tris didžiąsias pasaulio galybes pastatė prieš save, kurios galėjo būti kovoje prieš mus pačios ištikimiausios sąjungininkės. Jis pradėjo – karą prieš tarptautinį kapitalą, ir kapitalistai jį patįes. Jis užkibino bažnyčias, ir bažnyčios tol nenurims, kol nacionalsocializmas nebus sunaikintas. Pagaliau jis pradėjo persekioti žydus. Hitleris prieš save nustatė viso pasaulio žydus, prieš save ir prieš Vokietiją. Ir tikėk man — žydai pasirūpins, kad Hitleris, nacionalsocializmas ir Vokietija būtų sunaikinta! Tėvelis caras buvo nuverstas ir sušaudytas — tai kas gi Hitleris prieš šventą caro asmenį? Kvailys yra Hitleris, nepataisomas kvailys! Didysis kapitalas, bažnyčios ir žydai — jie visi būtų buvę Hitlerio sąjungininkai prieš komunizmą. Bet Hitleris juos padarė mūsų sąjungininkais prieš Vokietiją. Ir pamatysi — Hitleris niekad nepasieks Maskvos, o mes būsime Berlyne.

— Dar lieka Anglija!

— Anglija? Nesišvaistykite netikusiais juokais, Raidai. Juk jūs ir pats tuo netikite. Anglija buvo kadaise galybė, bet šiandie Anglija yra išsigimus, pertukus. Anglai yra kieti, tačiau jie pasidarė tinginiai ir skrudžiai. Anglai dedasi su mumis, kad pastotų Vokietijai kelią iškilti ir ir kad išlaikytų savo kolonijas ir eksporto rinkas. Tačiau jie vistiek savo kolonijas praras — tuo kaip tik mes pasirūpinsime. Ne, Anglijos laikai jau praėję. Anglija paliks tik maža neapkenčiama sala, kuriai niekas nenorės padėti. Su Anglija mes susitvarkysime!

— O Amerika?

— Amerikoniškame žaidime mes išeisime laimėtojais. Kaip tik iš Amerikos Jungtinių Valstybių mes ir gausime pasaulinę galią.

— Leiskite suabejoti, drauge Kagan.

Ji tik numoja ranka. — Jūs įsitikinsite, Raidai. Amerikoniškame žaidime kozerinį tūzą mes turime! Šitoji korta muša visas kitas. Kas dar, Raidai?

— Japonija.

— Japonija yra priešas, su kuriuo reikia rimtai skaitytis. Bet mūsų labui čia pasidarbuos amerikiečiai.

— Pagal jus, drauge Kagan, Rusija tikrai užvaldys pasaulį.

Ji prisipila ir išgeria.

— Labai protingai ir atidžiai manęs išklausei, jaunuoli. Ateis laikas, kada mane suprasi, bet dabar man dar netiki.

Iš kitų kambarių sklido muzika ir įgėrusių rusų dainos. Kagan šyptelėjo. — Matai, — jie yra rusai. Jie dabar dainuoja ir šoka, ir tai vadinama didžiąja rusų siela. Jūsų žmonės visai kitoniški. Pati pažįstu keletą estų, bet jie atrodo visi labai šalti ir kieti. Teisybė?

— Taip. Mes ir esame kieta ir reikli tauta.

Moteris patraukia cigaretę ir pučia dūmus tiesiai man į veidą. — Taip, tikrai jūs esate perkieti. Ir kaip tik dėl to būsite sutriuškinti! Tik kaip pavyzdį paimkime draugą Roogą. Jis yra senas komunistas, pasižymėjęs Ispanijos kare, žino savo darbą, bet jis toks užsispyręs ir grubus, kaip tikras estas. Tokie žmonės ilgai negyvena. Bet vis tiek jis yra mielas. Jis manprimena anų laikų studentus. Idealistus, kurie tada — —. Jis sugniaužia rankas į kumščius. — Va, mano palydovai jau laikė jį prirėmę. Būtumei matęs jo veidą. Žmogus iš tikro negali susivaldyti. Priešingai Hoffas — koks jis lankstus ir liaunas! — Senė vėl praveria akis. — Suprask — mes žydai jau tūkstančius metų buvome persekiojimi ir mindomi. Mes prie to pripratom ir net pragudrėjom. Žydas Hoffas daug toliau nužengs ,negu tasai užsispyrėlis Roogas. Supranti mane?

— Taip, suprantu, drauge Kagan.

— Roogas statosi save gudru, bet vis tiek jis kvailas. Man žinoma, kad jis savo įstaigoje laiko buvusį ministerį. Geras draugas mus apie tai painformavo. O ką gi daro Roogas? Vietoje kad jis tuo reikalu su manim, tegu ir per tave, Raidai, išsikalbėtų, jis užstoja tą ministerį ir dar nuo manęs slepia. Kas žino — gal tasai žmogus būtų man patikęs.

— Tikriausiai, drauge Kagan.

— Ką?

— Taip, jis yra labai išmintingas ir malonus žmogus. Jo žmona — mirtina ligonė, ir dėl to jo nėra šiandie čia.

Jos veido bruožai išsitempia ir ji nervingai baksnoja krumpliais stalą.

— Meluoji man dabar, Raidai, ar teisybę sakai?

— Gryną tiesą, drauge Kagan.

— Na, gal ir taip. Bet — Roogo laikysena nebuvo nuoširdi. Pagaliau juk ne viena esu čia.

Rusų balsai darosi kaskart vis garsesni. Kagan pasigriebia savo stiklą: — Į sveikatą, jaunuoli! Aš turiu kilti, kitaip toji "rusiška siela" dar daugiau apsireikš. Žinai — juk — moterys, veidrodžiai, indai...

— Taip, žinau, drauge Kagan.

Ji atsistoja uždėdama rankas man ant pečių: — Vis dėl to buvai man garbingas, Raidai! Ir tai buvo gražu. Aš niekad negirdžiu atviro žodžio Maskvoje. Ypač tavo paskutinis sakinys buvo tiesus. Ir visi kiti...

— Ačiū, drauge.

— Nėra už ką. Aš pati esu tau dėkinga. Tikrai buvo malonus vakaras.

— Ir aš džiaugiuosi, drauge.

Ji vėl šyptelėjo. — Matai, ir vėl pasidarei standrus. Tiek to. Dar tau noriu šiek tiek patarti tavo tolimesniam gyvenimui. Tu nepriklausai nei partijai, nei komjaunimui?

— Ne.

— Ar kada nors teko būti kalėjime?

— Ne.

Nesibaugink, jaunuoli. Sovietinėj valstybėj jokia gėda sėdėti kalėjime. Net ir už kriminalinius nusikaltimus. Matai — tai ir gi sovietinės sistemos laimėjimas! Aš pati, pavyzdžiui net du kartus buvau kalėjime, kada pas mus vyko valymai, o štai esu liaudies komisaro pavaduotoja! Aukščiau aš nepasieksiu, nes ...esu žydė. Vien tik draugas Kaganovičius sudaro išimtį. Taigi, man kalėjimas visai nepakenkė — štai esu viršūnėje. Jeigu ir patsai patektumei į kalėjimą, nesijaudink. Kalėjimas sudaro normalaus sovietinio piliečio autobiografiją. O išleistas net gali būti paaukštintas!

Staiga ji pritildo balsą. — Bet saugokis politikos. Kaip nepriklausąs partijai niekad nepasieksi viršūnių, bet niekad ir nenusmuksi iki padugnių. Kaip nepartietis niekad aukštai neiškilsi, bet galėsi turėti gražų gyvenimą ir daugiau galimybių net ilgiau gyventi. Tikėk man — didžiausias nusikaltimas bent diena nepramatyti naujos partijos linijos. Ir tai nieko nėra sunkiau, kaip laiku naują generalinę liniją suvokti. Štai mano dėkingumas tau, jaunuoli! Dėkingumas už šitas malonias valandas, už atvirą pokalbį, už nuotaiką kokios seniai neturėjau. Tikėk man — žmonės gerbia pokalbio dalyvį, kuris moka klausytis. O tu kaip tik šitai supranti. Jeigu kvailai neišsišoksi ir laikysies savo linijos, galėsi daug pasiekti. O kaip matosi, tu kaip tik šito ir nori.

— Taip. Lygiai ir aš dėkingas už jūsų atvirumą, ponia Kagan!

— Ar žinai, kodėl mes šiandie taip galėjome išsikalbėti?

—Žinau.. Už tat, kad nesat rusė.

— Ne vien tik kad ne rusė, bet kad esu žydė, Raidai. Gaila, kad nesu šiandie jauna studentė, o tik sena biauri boba. Mes vienas kitą gerai suprastume. Bet eikš — jau girdžiu, kaip porcelianas šukėmis virsta. Turiu tai rusiškai sielai paleisti šalto dušo.

Iš Robert Raid knygos "Wenn die Russen kommen"
vertė V.K.

Adelaidės Moterų Sekcijoje

Šįmet sueina penkiolika metų kaip Adelaidės Moterų Sekcija dar buojasi mūsų bendruomenėje. Per šį laikotarpį įvyko įvairių pakitimų ir veiklos ir valdybos atžvilgiu.

Šių metų Moterų Sekcijos Valdyba, kurios kadencija prasidėjo pereitų metų birželio 12 d. ir pasibaigė š.m. birželio 11 d., susidėjo iš 9 narių šiose pareigose: pirmininkė J. Vabolienė, vicepirm. J. Šerelienė, iždn. M. Navakienė, sekretorė A. Patupienė, narė ligonių lankymui N. Varnauskienė, reikalų vedėja R. Giruckienė, parengimams narė N. Arminienė, ir narės įvairiems kitiems reikalams — Z. Fišerienė ir V. Urbonienė. Nuoširdžiai bendradarbiaujant ir padedant eilei ponių Moterų Sekcija pajėgė atlikti daug darbo su gerais rezultatais.

Kaip iš šito pranešimo matysite, Moterų Sekcija šelpė visus, kuriems reikėjo pašalpos rūpinosi Savaitgalio mokykla, lankė ligonius, rėmė įvairias organizacijas tiek darbu, tiek ir pinigais.

Šiais metais Adel. Moterų Sekcija turėjo 15 posėdžių ir eilę smulkių pasitarimų. Visi šie posėdžiai lietė žemiau išvardintą veiklą.

Lėšoms sutelkti buvo suruošta du baliai, vienas koncertas, siuvimo vajus, su madų paradu, vertinga meno kūrinių loterija, viena gegužinė, 20 bufetų įvairių balių ar siuvimo metu (taip pat buvo suruoštas specialus balius atžymint Moterų Sekcijos 15 metų sukaktį, iš kurio pelno nesitikėta ir jo negauta).

Be paminėtųjų buvo ir visa eilė kitų parengimų bendradarbiaujant su ALB Adelaidės Apyl. Valdyba ir Adel. Liet. Sąjunga. Šie parengimai buvo ruošiami be jokio pelno. Būtent: trys svarbios pagerbimo vakarienės su apie 100 asmenų kiekviena ir dvi su 50 asmenų. Kiti nepelningi parengimai buvo: choro vakarienė, Kūčių vakarienė, (abi turėjo po 100 asmenų), Kalėdų eglutė vaikams, abiturientų pagerbimas, Motinos Dienos minėjimas ir eilė smulkesnių, kaip vaišės aukų rinkėjams, sportininkų tėvelių popietė ir t.t.

Šių metų pajamas sudarė:

Indų ir staltiesių nuoma (imama tik retais atvejais)	$22.00
Pelnas iš balių ir bufetų laikymo	$1241.49
Iš mažesnių parengimų	$391.90
Piniginės aukos	$99.75
Loterija	$375.60
Siuvimo vajus	$274.66
Vaisvandeniai	$13.22
Vso pajamų	$2418.62

Išlaidos. Ligoniams ir šalpos reikalams išleista $565.43. Ligoninėse buvo aplankyta 130 ligonių jiems nunešant mažų dovanėlių. Nervų ligoniai lankomi reguliariai, kuo ligoninės vadovybė labai patenkinta. Šiems ligoniams dovanėlės teikiamos pagal jų pageidavimus.

Kalėdų ir Velykų metu siunčiama piniginė parama Gautingo sanatorijon Vokietijoje esantiems lietuviams, kurių yra penki. Sušelpti: Tasmanijoj nuo gaisro nukentėjusiems Moterų Sekcija pravedė aukų vajų ir taip pat skyrė pinigų iš savo kasos. Iš Punsko gaunami laiškai, kur ten gyvenantieji lietuviai prašo pašalpos. Tuos prašymus stengtasi išpildyti ir jau pasiųsta eilė siutinių. Taip pat šelpiami pavieniai asmenys -- kai kurie vienkartiniai, kiti nuolatiniai.

Savaitgalio mokykla tebesirūpinama ir toliau jos mokytojams ir mokiniams paruošiant priešpiečius. Šiems priešpiečiams išleista $105.07.

Kalėdų Eglutei ir dovanėlėms išleista 77.88 dol. Vasario 16-sios metu kaip ir kasmet buvo suruoštas abiturientų pagerbimas ir tam tikslui nupirktos vertingos lietuviškos knygos už $43.25. Kadangi abiturientų buvo užsirašiusių mažiau, negu turėta knygų, tai viena iš jų perleista J. J. Bačiūno vardo bibliotekai, o kitos yra Moterų Sekcijos žinioj.

Bufeto išlaidoms padengtai išleista $186.01.

Gazo sąskaitos $32.98

Inventoriui papildyti išleista $87.18

Kadangi J. J. Bačiūno vardo biblioteka šįmet pradėjo smarkiai plėstis ir naujom knygom reikia nemažai lėšų, šiam tikslui paskirta iš Moterų Sekcijos kasos $100. 00. Daugelis vyresnio amžiaus lietuvių skaito gana silpnai angliškai, tad lietuviška knyga jiems yra būtinybė, nes juk ne vien duona žmogus sotus. Reikia tikėtis, kad turint įdomesnių knygų ir mūsų jaunimas parodys didesnio susidomėjimo lietuviška lektūra.

Vyties sporto klubui buvo įteikta $25.00, kad galėtų nusipirkti taurių mūsų nusipelnusiems sportininkams ir treneriui.

Kadencijos pradžioje buvo surengtas specialus koncertas, kurio visas pelnas paskirtas muziejui paremti ($92.00). Virtuvės remontą Liet. Namuose taip pat pravedė Mot. Sekcija išleisdama $107.36. Lietuvių Namams paaukota $400.00 pinigais, kurie buvo įteikti Adelaidės Liet. Sąjungai. Taigi, Lietuvių Namus Moterų Sekcija šioje kadencijoje parėmė $609.36.

Esant kasoje pakankamai pinigų ir norint palengvinti Mot. Sekcijos darbo sąlygas paskutinėm kadencijos dienom buvo nupirktas dar vienas šaldytuvas $230.00 vertės. Viso išlaidų per šiuos metus padaryta $1966.43. Taigi, šių metų piniginė apyvarta pasiekė $4385.00.

Likutis kasoje $222.19 perduodamas sekančiai Moterų Sekcijos Valdybai su geriausiais linkėjimais toliau tęsti Sekcijos darbą visų lietuvių naudai.

Visiems rėmėjams bei talkininkams praeitos kadencijos Moterų Sekcijos Valdyba taria nuoširdų ačiū.

J.V.

KULT. KONGRESO REIKALU

Mūsų Pastogės Nr. 25 iškeltas reikalas organizuoti Kultūros Kongresus. Nuoširdžiai sveikinu šį pasiūlymą — seniai mums reikėjo tokius kongresus organizuoti.

Ne taip labai garsiname Kultūros fronte jau eilę metų dirba ir tebedirba mūsų kultūros darbininkai: mokytojai, laikraščių redaktoriai, kunigai, rašytojai, paskaitininkai, muzikai, jaunimo organizacijų vadovai, choristai, šokėjai, artistai, visuomenės veikėjai, meninkai ir t.t. Jų visų pasiekti rezultatai yra labai reikšmingi.

Turint galvoje mūsų politikos fronte tamsius debesis man atrodo, kad svarbesniu uždaviniu šiandien reikėtų laikyti kultūros frontą. Juk greit vyresnieji išmirsime. Ateity politiniai tamsūs debesys gali ir išnykti. gali susidaryti daug palankesnė politinė aplinkuma, tai tada mums reikės daug energingų ir veržlių lietuvių, kurie naujoje situcijoje galės pasiekti geresnių rezultatų. Tokius lietuvius veikėjus patriotus mūsų tautai gali išauginti kultūrinis frontas. Todėl ir reikia mums siekti dar didesnės pažangos šioje srityje. Kultūros kongresai — kultūros darbininkų susirinkimai ir yra priemonė kultūros veiklai paskatinti bei patobulinti. Kultūros darbininkai turi pasidalinti savo patyrimų išdavomis, savo sumanymais ateičiai, nustatyti pirmumo eilę, kas šiuo metu svarbiau ir aktualiau ir kaip visa tai įgyvendinti.

Kultūros kongresai reikia organizuoti atskirai ir kitu laiku, kad nesutaptų su Lietuvių Dienom. Gal kai kas pareikš, kad per Krašto Tarybos suvažiavimus nagrinėjami ir kultūriniai reikalai, bet kaip praktika parodė, ALB Krašto Tarybos suvažiavimuose reikalams niekad nelikdavo laiko. Apie Krašto Tarybos suvažiavimus jaunoji ir išsimokslinusi mūsų karta yra nekokios nuomonės.

Dalis Krašto Tarybos atstovų nėra kultūrinių reikalų žinovai. Panašiai kaip ir šio krašto parlamente dalis atstovų yra beveik bemoksliai (nedidelis mokslas yra 7-8 metų mokykla), neturi platesnio akiračio ir parlamente bijo išsižioti, kad nepasirodytų neišmanėliais. Taip ir Krašto Tarybos suvažiavimai kultūrininkų pasitarimams netinkami.

Kas turi tokį Kult. Kongresą organizuoti ir kur?

Man rodos, organizuoti turėtų Kultūros Taryba. Kultūros Kongreso dalyviais turėtų būti tie, kurie dirba ilgesnį laiką kultūrinėje srityje. Jame neturėtų būti bemokslių atstovų. Kultūros Taryba turėtų nustatyti ką kviesti į tokį kongresą neatsižvelgiant į tautiečių skaičių apylinkėje ar vietovėje. Mat, vienoj vietoj tokių kultūros darbininkų yra daugiau, kitur mažiau, o dar kitur ir visai nėra. Turime ir kultūrinių organizacijų, turime ir pavienių darbininkų. Į kult. kongresą turėtų būti kviečiami kultūrininkai.

Siūlyčiau kult. kongresus šaukti paeiliui Sydnėjuje, Melbourne ir Adelaidėje. Klausimas -- kada organizuoti. Čia svarbu, kad žmonės būtų laisvesni ir kad tuo pat metu nebūtų suvažiavimų ir kitokių subuvimų. Siūlyčiau žiemos metu, kai būna trijų dienų savaitgalis (birželio mėn.), arba per Velykas. Kalėdų metu būtų galima organizuoti tik kas antri metai, nes juk irgi kas antri metai organizuojamos Australijos Lietuvių Dienos. Kultūros kongresus geriau šaukti kasmet. Šiemet Lietuvių Dienų nebus, tad tiktų šaukti kult. kongresą per Kalėdas.

Darbotvarkę turi paruošti Kult. Taryba atsiklausus per spaudą kult. darbininkų pageidavimų.

V. Šliogeris, snr.

ĮDOMŪS FAKTAI

PARUOŠĖ VERUS

Ho Chi Minh, Šiaurės Vietnamo prezidentas ir diktatorius šiandie diriguoja partizaninį karą prieš Pietų Vietnamą ,kuriame užsiangažavusios be pietų vietnamiečių ir Jungt. Amerikos Valstybės ,Australija, N. Zelandija ir Pietų Korėja. Jau 1954 m. Maskvoje jis savo kalboje pabrėžė, kad "mes statome socializmą Vietname, bet tik vienoje dalyje bet mes taip pat vykdome revoliuciją ir kitoje daly".

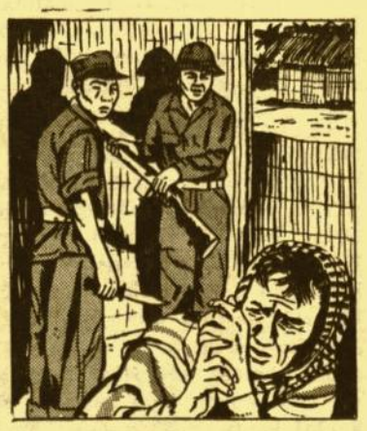

Pagal Genevos sutartį 1954 m. kur buvo padalintas Vietnamas į šiaurės ir pietų, daugelis kareivių paskelbus paliaubas grįžo namo, bet tūkstančiai šiauriečių liko pietuose ir paslėpę ginklus laukė. 1957 m. pagal Ho Minh įsakymą susidarė partizanų bandos, šiandie žinomos viet kong vardu, kurie teroru ir prievarta vertė gyventojus juos palaikyti ir remti.

Pietų vietnamiečiai, prisilaikydami susitarimo dvasios, sunkiai galėjo atsispirti prieš gerai organizuotus viet kongo teroristus, kurie visom priemonėm stengėsi suparaližuoti Pietų Vietnamo administraciją ir pavergti komunistinei prievartai. Pietų Vietnamo vyriausybė šaukėsi ir susilaukė Amerikos karinės pagalbos. Prasidėjus partizaninei veiklai vis nauji gerai paruošti kariniai daliniai iš šiaurės buvo siunčiami į pietus, kas privertė Ameriką pilnai stoti į karą.

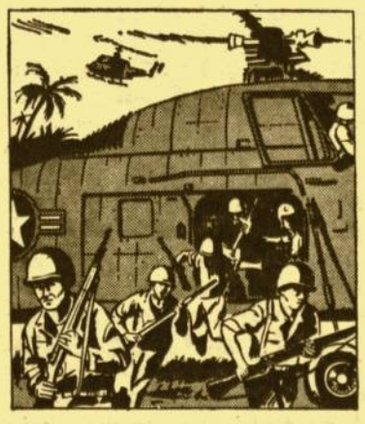

LIETUVOS KAIMAS...

(Atkelta iš psl. 3)

PARTIZANAI IR SIBIRO TREMTINIAI

Žmonės, kurių kraujas vaizduojamais 1957 metais dar nebuvo susigėręs į kenčiančios Lietuvos žemę ir žmonės, kurie nakties glūdumoje buvo nuo jos brutaliai atplėšti, Avyžiaus romane paliečiami tik prabėgomis, vadinant vienus banditais, miškininkais, kitus buožėmis. Istorija parodys, kas banditavo ir kas tebebanditauja Lietuvoje. Pasaulis žino, kad po antrojo bolševikų antplūdžio nelygioje kovoje prieš okupantus žuvo iki 50.00 partizanų (Liet. Enc. XXII tomo 44 psl.). Žinoma ir tai, kad norėdami palaužti pasipriešinimą kolektyvizacijai, 1948 - 1949 metais komunistai ištrėmė per 120.000 lietuvių vien užtai, kad jie mylėjo savo gimtąją žemę (Liet. Enc. XII tomo 219 psl.).

Charakteringa, kad prisiminimais apie patrizanus ir ištremtuosius Avyžius daugiausia apkrauna bestuburį atstatytą kolektyvinio ūkio pirmininką Martyną Vilimą. Knygoje neslepiama, kad Martynas prikišo savo ranką prie trėmimų ir kad (greičiausia tik po to) partizanai norėjo jį pačiupti, o jis, saugodamas savo menkavertį kailį, anktimis slapsydavosi buožės Lapino daržinėje. Lapiną užtarė, nes sukosi prie jo dukters Godos.

Liesdamas partizanų "nusikaltimus", Avyžius tik miglotais Martyno prisiminimais užkliudo vienos sodybos padegimą ir jo sužadėtinės žuvimą tame gaisre. Jokių kitų išsigalvojimų. Avyžius, matyt, aiškiai žino, kokią vietą liepgiriečių ir visų kitų lietuvių širdyse užima partizanai. Tikrumoje, jie buvo vienintėliai užtarėjai prieš okupantų vykdytus plėšikavimus, kuriems autorius paskiria šias trumpas, bet daug pasakančias eilutes: "Keturiasdešimts šeštųjų rudenį rinkome grūdus Tėvynės Fondui. Laikraščiai rašo, deda nuotraukas. Su didžiausiu entuziazmu valstiečiai aukoja... dėkingi už išlaisvinimą Tarybų valdžiai ir panašiai. O mes per kaimus su šautuvais. Svirnai užrakinti, žmones išsislapstę. Užeinam pas Rimšas. Vai kų pilna troba... vargas... Iš palovės klumpės kyšo. Stribokas už tų klumpių, ištempė Rimšą į viduraslį. Už atlapų, per snukį." "Tai taip sutinki Tarybų valdžią, sabotažnike. Vesk į svirną! Manai tau sklypą veltui davėme" Išpylėme iki dugno aruodą. Už Rimšą ir už tuos, pas kuriuos nieko neradome". Ir Martynas postrigauja, kad dabar jam norisi verkti. Krokodilo ašaros.

Lietuviai anais laikais (po antrosios okupacijos) buvę tremiami dėl to, kad vykusi klasių kova (!) Kokios klasės ir prieš kokias klases beklasėj Lietuvoj galėjo kovoti, autorius nepajėgia pasakyti. Lietuvis prieš lietuvį nekovojo. Rusai tą kovą čia atnešė. Rusai juos ir trėmė vienam kitam martynui tepadedant. Kokie tie trėmimų pagelbininkai buvo, padeda mums pats Avyžius suprasti: "Martynas žiūri į sąrašą, nejausdamas jokio gailesio ,tartum būtų sprendžiamas ne gyvų žmonių likimas, o taisoma paprasčiausia korektūra: tą pavardę išbraukti, tą palikti".

Avyžius trumpai pastebi, kad trėmimais norėta izoliuoti partizanus nuo juos remiančių kaimiečių. Pro antrąjį okupanto tikslą -- palaužti lietuvio ūkininko nusistatymą prieš kolektyvinį ūkininkavimą autorius praeina tylomis. O už kokius partizanų rėmimus lietuviai buvo tremiami, aiškiai pasako ir šitokia knygos citata: "Kažkas apskundė vieną mūsų kaimo valstietį, neva pas jį užeidinėja banditai. Apsupom sodybą, iškratėm, bet nieko neradom. Žmogelis visom keturiom gynėsi nepalaikąs banditų. Teisybė, kartą buvo užėję, paėmė pusę lašinių, bet ką galėjęs ginkluotiems padaryti? Liaudies gynėjai sumušė jį iki sąmonės netekimo, įvertė kap skerdieną į vežimą ir girti dainuodami išdūmė Viešvilėn. Ten jam dar pridėjo, po to įkišo su žmona ir vaikais į vagoną ir išbildino...". Taip autorius leidžia prabilti sukruvintai Martyno sąžinei, o naujasis "idealus komunistas" Arvydas Toleikis čia pat jam priduria: "Tokių atsitikimų būdavo šimtai. Nesuprantu, kam beprisiminti?"

Tokių atsitikimų buvo šimtai! Išvežtųjų šimtai tūkstančių. Vien iš Liepgirių visas sąrašas, o kur be sąrašų. Ir kur jie šiandien? Knygoje minima tik viena į Liepgirius sugįžusi nepilna Krūminio šeima. Krūminis žmoną palaidojo Sibire. Sibire palaidoti ir visi kiti, kurių vietas, kaip iš tos pačios knygos matyti, jau anais trėmimų laikais užimti slinko kiti: žmonės plūdo iš karo nualintųjų gimtųjų vietų su maišais ant pečių į laiminguosius rajonus, kurių nenušlavė mūšių ugnis".

Valkatos ir svieto parėjūnai užėmė ištremtųjų vietas Lietuvoje, tačiau Avyžius savo knygoje mato tik du: vieną gerą ir vieną blogą. Tai cukrinių runkelių pirmūnė Nadia Lunova ir spekuliantas Bistrochodovas.

MILIJONINIS TURTAS

Pavyzdingojo savo pirmininko Arvydo Toleikio lūpomis autorius šaukia: "Visuomeninės žemės kolūkyje beveik penkiasdešimts kartų daugiau, negu daržų! Vadinasi, kiekviena šeima gali gauti penkiasdešimts kartų daugiau pajamų negu iš arų. Tai turtas, draugai, milijonis turtas! Mūsų rankose didžiulis lobis, tik reikia jį pasiimti"... Taigi, milijonai ranka pasiekiami. Jeigu nori, gali tuojau pat užmiršti, kad neturi duonos kąsnio. O tie nelabieji liepgiriečiai neužmiršta ir gana. Jie skursta, bet darbo vengia, išsisukinėja. Avyžiui ,atrodo, ir į galvą neateina mintis, kad vergas niekada nedirbs taip, kaip dirba laisvas žmogus. O dvidešimtojo amžiaus Lietuvos baudžiauninkui už jo darbą numetami tik grašiai. Toks galų su galais nesuvedantis Rimša nagingas amatininkas, į Toleikio kvietimą padarynei tvarkyti, kur galėtų per mėnesį išspausti iki 100 darbadienių, žiūri labai abejingai, o Rimšenė tiesiai drožia: "Gana jau du iš mūsų kiemo už dyka dirba. Trečio neprisivilosi".

Toliau aprašydamas savo didvyrio energingus veiksmus pagerinti tinginiaujančių liepgiriečių gyvenimą autorius pasakoja apie nusidavimus su veršelių šėrėja Gedrūta, naujos kartos atstove, kuriai atiteks milijoniniai žemės turtai. Savotiška tai mergina. Ji laiminga laukdama ketvirto benkartuko. Toleikis nori atleisti ją nuo sunkių pareigų ir duoti "dekretinių atostogų". Deja, nė viena Liepgirių moteris nesutinka užimti jos vietos, nors jis lankstyte lankstęsis. Tik pirmininko žmona Ieva Toleikienė, nusivylusi gyvenimu ir savo didvyriu vyru sutinka pavaduoti Gedrūtą, o paskiau pasilieka visam laikui šerti veršius. Gedrūtai pavedamas organizuoti pirmasis kaimo vaikų darželis...

Nebandydamas įžvelgti giliau, autorius leidžia patiem liepgiriečiams kai ką pasakyti: "Sėji ,o nežinai ar piausi. Galvoji, turėtų būti taip, na, tavęs nesiklauses, padaro kitaip. Niekais paverčia tavo darbą ir nori, kad būtum sąmoningas, susipratęs. Nevogtum, negirtuokliautum... Bet kaip, brolyčiai, kaip? Kad gerklė pati žiojasi, matant tokią neteisybę. Ne šeimininkai mes, ne".

Nebūdami šeimininkais, liepgiriečiai niekada nežino, kaip reikalai apsivers rytoj ir kokius patvarkymus duos naujieji urėdai. Kas ir ko reikia sėti, užplanuoja viršūnės, svetimi žemdirbiui žmones, o tų planų vykdymo reikalauja vykdomojo komiteto sekretorius. Vieni pirmininkai, kaip Martynas Vilimas, juos aklai vykdo, kiti, kaip Toleikis (kvalifikuotas agronomas) tiems planams priešinasi savais sumetimais.

Kodėl, turint žemėje slypinčius milijonus, liepgiriečiai skursta, šiek tiek atidengia atstatysis kolektyvinio ūkio pirmininkas Martynas Vilimas. Jam "nurodymai iš aukščiau buvo šventi, neginčytini... Tikėjo aklai partija, todėl ir viso to, kas plaukė iš jos, nedrįso, dargi bijojo svarstyti". Nežiūrint viso to, o gal kaip tik dėl to: "Pirmais metais nenuėmė pusės vasarojaus... O pernai ant kelių paklupdė linai. Kur tik pažiūrėsi, nuostolis ant nuostolio ir rudenį už darbadienį vėl ne ką daugiau įpili, kaip Tautkus su Bariūnu kad įpildavo. O žmogui tai reikia gyventi. Todėl vertėsi, kaip kas galėjo -- spekuliavo, grobė kolūkinį turtą, kitas net į kaimyno vištidę nepasidrovėdavo įlįsti, — taip sugadino nepritekliai žmones".

Tie nepritekliai turėjo būti tikrai dideli. Vykdomasis komitetas tačiau dėl tų "nepriteklių" mažai jaudinasi. Ramindamas Martyną vykdomojo komiteto sekretorius Jūrėnas pastebi: "Nuostolis! Pridaroma ne tokių nuostolių. Pereitą rudenį vien mūsų rajone supuvo ant lauko poros šimtų hektarų derlius. Ta kukurūzų istorija, paėmus šalies mastu, neverta aguonos grūdo. Pienės pūkelis, gerbiamasis. Pūkšt, papūtei ir kaip nebūta"...

Lengva papūsti, lengva nuo planų nuostolį nurašyti, bet teisinga pastaba klausiant, kaip nurašyti žmones. Trėmimais?

O ta "aguonos grūdo neverta" kukurūzų istorija atėmė iš liepgiriečių duoną. Naudodamąsis proga, kai Toleikis gydėsi po sumušimų, tas pats Jūrėnas prispaudė Martyną Vilimą išarti 120 h., kurie anksčiau buvo užsėti rugiais, mišiniu, palikta pūdymui ir sėti jų vietoje kukurūzus, nors liepgiriečiai visomis išgalėmis priešinosi.

Smerkdami sauvaliavimą ir prisimindami, kada dar nebuvo kolektyvinio ūkio, liepgiriečiai nurodo, jog tada iš hektaro "ir blogais metais būdavo gaunama penkiolika — aštuoniolika centnerių". Anot knygos, tokį derlių buožės gaudavo. Tačiau autorius, pamiršęs, ką vienoj vietoj sakė, kitoj duoda suprasti, kad ir mažažemis Jokūbas Pauga buvo laimingas ant savo dvylikos h. Jis sako: "Žemelė išmaitindavo mūsų keturių žmonių šeimą irlikdavo šio to parduoti. Linų, kviečių, cukrinių runkelių. Kasmet pristatydavau po penkias tonas pieno į pieninę, o "Maistui" nupenėdavau porą bekonų. Praščiau valgėme (?), rengėmės (?), mažiau miegojome, negu dabartiniais laikais. Bet aš ne apie miegą -- apie žemę. Be žemės valstietis -- niekas. Tamsta, Vilimai, pavertei niekais šimtą dvidešimts hektarų žemės. Dešimts mano buvusių sklypų"..

Dankstyk nedangstęs, bet šiuose paprastuose buvusio sklypininko žodžiuose slypi šauksmas: grąžinkite mums mūsų žemę, tada ji bus mums mūsų milijonai.

(Tęsinys)

SPORTAS

KOVO KLUBE

KOVAS — ASHFIELD 10-25

Koviečiai jauniai berniukai po ilgos pertraukos pradėjo žaisti turnyruose. Pirmose varžybose teko pralaimėti daugiau patyrusiems australams. Taškus pelnė: K. Genys 5, A. Dulinskas 3 ir R. Mickus 2. Jaunius treniruoja R. Kazlauskas.

KOVAS — UNIVERSITETAS 35--14

Merginos lengvai susidorojo su savo priešininkėms, bet komandos treneris nebuvo patenkintas merginų baudų mėtimu. Artinantis N.S.W. pirmenybėms mūsų merginoms reikėtų daugiau pasitreniruoti. Jau kiek laiko komandoje nebesimato Laimos Motiejūnatės.

KOVAS — SCARBOROUGH PARK 9-19

Kovo jaunės nors ir pralaimi, bet žaidimo lygis gerėja. Nuopelnas naujo trenerio. Susitikę su Scarborough Park komanda pirmą puslaikį vedė žaidimą lygiomis, tik antrame puslaiky pavargo.

Taškai: D. Mikutė 3, A. Intaitė 2, R. Slavėnaitė 2, G. Zigaitytė 1, A. Kuraitė 1, D. Genytė ir M. Saukaitė.

DG.

IEŠMINĖ — B. B. Q.

Ateinantį šeštadienį Lietuvių Namuose Lidcombe 15.7. '67 m. Sporto klubas ruošia B.B.Q. Prityręs šiame darbe A .Laukaitis pavaišins kiekvieną svečią gardžiais kepsniais. Gros plokštelių ir akordeono muzika, veiks bufetas.

Kviečiame visus apsilankyti. Įėjimas visiems vienas doleris. B. B.Q. kepsnys veltui.

Visas pelnas skiriamas sportininkų kelioneės į Brisbanę išlaidoms padengti ruošiamos išvykos.

Sydnėjaus lietuvių sporto klubo "Kovo" valdyba

★

Koviečiai sportininkai organizuoja išvyką į snieguotus kalnus keletą šimtų mylių nuo Sydnėjaus. Norintieji vykti registruojasi pas Snaigę Motiejūnaitę Tel. 644 2202

★

Teko sužinoti, kad į sporto klubų atstovų pasitarimą Canberroje iš Geelongo atvyks Česlovas Valodka.

Broliukai lįskite į apkasus. Šis sporto darbuotojas nemėgsta gincų!!

★

Sydnėjaus sporto klubo sportininkai broliai Kraucevičiai yra vieni iš pavyzdingiausių sportininkų, per eilę betų. Klubui rengiant bent kokį parengimą Jurgį ir Jambo visuomet matome įsijungusius į darbą.

Tai yra tylieji klubo ramsčiai. Jiems priklauso visų sportininkų ir vadovų padėka.

Matas

ADEL. VYTIES KLUBE

KREPŠINIS

Pirmoji vyrų komanda šį sykį buvo labai arti laimėjimo, bet paskutinės žaidimo mnutės užrašė mums dar vieną pralaimėjimą. Žaidžiant be pamainų pavargta ir pralaimėta 41-49 (15-16) United Church komandai. Taškus pelnė: R. Daugalis 19, V. Levickis 9, A. Reivytis 7, G. Andrew 4 ir E. Gudelis 2.

Veteranų komanda silpnai žaidė pirmąjį puslakį. Antrame puslaikyje užtikrintai laimėta prieš South Adelaide komandą. Rezultatai: 42-25 (17-17). Taškai: R. Pocius 21, S. Visockis 7, L. Urmonas 6, ir G. Rakauskas su R. Urmonu po 4.

"F" klasės komanda laimėjo be žaidimo; neatvykus laiku Norwood penketukui mums užrašytas 20-0.

Mergaičių pirmoji komanda nugalėje United Church merginas 29-15 (14-4). Laimėta buvo be didelio vargo, nors rungtynės ir nebuvo iš gerųjų. Taškus pelnė: R. Beattie - Andriusevičiūtė 9, N. Vyšniauskaitė 7, V. Juciūtė 5 ir G. Krivickaitė su M. Lapienyte po 4. Varžybų lentelėje ši komanda stipriai įsitvirtino ketvirtoje vietoje.

Antroji mergaičių komanda nugalėjo West Adelaide 35-30 (23-16). Antras puslaikis žaistas silpnai ir tik pirmo puslaikio uždirbti taškai davė laimėjimą. Taškai: I. Beinoravičiūtė 14, V. Mikeliūnaitė 9, B. Latvėnaitė 8 ir N. Marcinkevičiūtė 4.

Jaunių berniukų komanda pralaimėjo prieš East Adelaide. Tai buvo labai netikėtas ir skaudus pralaimėjimas. Žaidėjai dėjo pastangų bet kiekvienas sau, nebuvo komandinio darnaus žaidimo. Labai prastai ginta, blogai mėtyta ir, galima sakyti, viskas daryta blogai. Pralaimėta 23-25 (9-14). Taškai: P. Arlauskas 10, A. Jaunutis 9, J. Vacchiani 4.

KREPŠINIS

Vyrų pirmoji komanda nepajėgė laimėti netgi prieš silpniausią Norwood komandą. Vos ne vos sudarytas penketukas pralaimėjo 39-60 (18-16). Taškus pelnė: V. Levickis 15, A. Reivytis 10, E. Gudelis 6, G. Andrew 5 ir A. Radzevičius 3. Šią komandą sutiko treniruoti R. Petkūnas. Žaidėjams reikės įrodyti, kad jie stengsis pagerinti savo žaidimą. Tai įmanoma lankant treniruotes ir rungtynes reguliariai.

★

"C" grupėje nugalėta C.L.G. 74-33 (17-11). Taškai: S. Visockis 32, R. Pocius 18, G. Rakauskas 12, L. Urmonas 10 ir R. Urmonas 2. Didelė persvara įgauta tik antrame puslaikyje.

★

"F" grupės komanda pralaimėjo prieš Fauldings. Rezultatai: 23-39 (14-22). Taškai: D. Andrew 13, B. Ladd 4 ir L. Vasiliūnas, G. Ellis ir T. Ford po 2.

★

Mergaičių komanda nugalėjo Norwood vienetą 33-26 (7-9). Taškai: V. Juciūtė 13, R. Beattie - Andriusevičiūtė 8, N. Vyšniauskaitė ir M. Lapienytė po 4, G. Krivickaitė su L. Pociute po 2. Žaista gana prastai. Truputį geriau pasispausta prieš pabaigą.

★

Antroji mergaičių komanda lengvai laimėjo prieš West II. Rezultatai: 50 - 11 (22-4). Taškus pelnė: N. Marcinkevičiūtė 18, I. Beinoravičiūtė 16, B. Latvėnaitė 12 ir V. Mikeliūnaitė 4. Šią komandą pradėjo treniruoti E. Pyragius. Kai kurios žaidėjos treniruojasi kartu su pirma mergaičių komanda, bet yra kelios naujos žaidėjos, dar nežaidžiančios pirmenybėse, kurias Eugenijus mėgins supažindinti su krepšinio žaidimu.

Šią savaitę geriausiai iš visų komandų sužaidė jauniai berniukai. Priešininku turėjo South Adelaide I komandą, kuriai anksčiau buvo pralaimėję. Rungtynės buvo gražios nuo pat pradžios. Vytiečiai pasižymėjo puikiais tolimais metimais ir gera gynyba. Visgi, antrame puslaikyje priešininkas pajėgia rezultatą išlyginti po 30, vytiečiai dar persveria ir priešininkas, palikus žaisti penkioms minutėms, vėl lygina po 34. Kada priešininkui atrodė, kad palaužė mūsų jaunių pasipriešinimą, vytiečiai uždėjo pilnos aikštės spaudimą ir deginančią spartą. Nuo čia priešininkas liko apstulbęs, tepelnė vieną tašką, kai vytiečiai net 15. Laimėjimas užsirašytas 49-35 (24-20). Taškai: A. Jaunutis 23, P. Arlauskas 14, J. Vacchini 8 ir A. Pauliukevičius 4. Be šių dar žaidė A. Skiparis, R. Benoravičius ir K. Pauliukevičius. Labai gerai mėtė iš toli A. Jaunutis.

PRALAIMĖTI PUSFINALIAI

Vyties tinklininkės pusfinaliuose susitiko su A.S.K. (White) komanda. Prešininkės pajėgios, turi gerų smūgiuotojų ir gerą patirtį. Galbūt pusfinalių žaidimo baimės išgąsdintos vytietės nepajėgė surasti savęs. Žaidžiant laisviau ir drąsiau galimi buvo geresni rezultatai. Pralaimėta 10-15, 7-15. Įvertinant priešininkių pajėgumą reikia pasitenkinti trečia vieta.

APDOVANOTI SPORTININKAI

Per Klubo Joninių balių įteiktos Adelaidėje Moterų Sekcijos padovanoti trofėjai antros mergaičių komandos žaidėjoms ir treneriui. Ši komanda vasaros sezone laimėjo čempijonatą. Klubo valdyba apdovanojo veteranų komandą gairelėmis taip pat už laimėtą pirmą vietą vasaros sezone.

PAVYKĘS BALIUS

Joninių balius, atrodo, labai pasisekė. Daug darbu prisidėjo tėvų komitetas, ypatingai ponios, laikiusios bufetą. Buvo gausu jaunimo, tik mergaitės skundėsi, kad per maža berniukų. Šiais metais Klubas turės dar vieną balių, kuris, galbūt, bus kaukių balius.

B.N.

POZITIVI IR DESTRUKTYVI KRITIKA

— Norėčiau tiksliai žinoti, kas socialistinėse respublikose yra konstruktyvi, ir kas destruktyvi kritika?

— Labai paprastai: jei kritikuoji už save žemesnį, tai yra pozitivi kritika. Bet jei kritikuoji už save aukštesnį, tai aiškiai destruktyvi. Tad ir be aiškinimų suprantama.

PAVASARINIAI IR VASARINIAI SIUNTINIAI 1967 METAMS

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siutinių 1967 metų pavasariui ir vasarai, siūlome du, kurie yra labai praktiški už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Žinoma, taip pat, kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožiūra pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

MOTERIŠKAS (1967).

Nailoninis itališkas su diržu lietpaltis, 3 jardai vilnonės angliškos kostiumui medžiagos, 4 jardai puikios suknelei medžagos, 1 komplektas nailoninių apatinių rūbų, 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių , 1 gėlėta šilkinė skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 adatų, 2 špulės labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovėm megstukas.

KAINUOJA £25.0.0. (ANGLŲ VALIUTA)

VYRIŠKAS (1967).

Itališkas nailoninis su diržu lietpaltis 3½ jardo angliškos vilnonės kostiumui medžiagos, 2 nailoniniai marškiniai, 1 terilino kaklaraištis, 1 komplektas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 didelės špulės stiprių siūlų, 3 jardai vilnonės paltui medžiagos. £25.0.0 (ANGLŲ VALIUTA).

JUNGTINIS MOTERIŠKAS (1967) IR VYRIŠKAS (1967) SIUNTINYS £45.0.0.

Tebesiunčiame ir visus kitus anksčiau mūsų skelbtus siutinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, motociklus, dviračius, siuvamas mašinas, svaiginamus gėrimus, maistą (sov. gamybos) pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

Baltic Stores Ltd.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2.

ENGLAND. Telef. SHO 8734.

Senaiusia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

ATSTOVAI:

H. PETRAUSKAS, 25 Prior Rd., Noble Pk., Melbourne, Vic.
ST. RECIUGA, 58 Wehl Str., Mount Gambier, S.A.
K. STANKŪNAS, 5 Markwell Str., Bowen Hills, Q.

Galime pervesti ir pinigus, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas Jam reikalinga iš epecialių krautuvių.

J. DONELA

DAR VIS TOLYN...

(KELIONIŲ ĮSPŪDŽIŲ TĘSINYS)

Apie 30 mylių už Mt. Isa kalnynai pasibaigia. Aplink vėl bekraščiai laukai. Dešinėj kelio pusėj esanti lyguma vadinasi Barkly Tableland. Jei keletą metų nebūna lietaus, šios apylinkės kiek primena mėnulio paviršių, tik be kraterių. Žemė pelenų spalvos, sutrūkinėjusi ir puri. Toks bent vaizdas mano atminty buvo įstrigęs iš anksčiau skaitytų knygų ir matytų nuotraukų. Tačiau šiais metais centrinėje ' Australijoje daugiau ar mažiau lijo, todėl ir visa ši lyguma apaugusi gana aukšta žole, nuo saulės jau kiek pabalusia.

Deja, Australijos žolė, ypač jei sausa, nėra draugiška. Joje pilna visokių spyglių, kurie kabinasi į rūbus ir bado rankas. Ieškodami vietos nakvynei visados stengdavomės surasti aikštelę be žolių vengdami susibadyti rankas ar kojas. Šiaip jokie vabalai ar parazitai nevargina, net ir musės žiemos metu neįkyri.

Pasiekėm Stuart Highway. Iki Darwino dar 600 mylių. Kelias vietomis taisomas. Šiaip plentas nors ir neplatus, bet gana geras. Keliu judėjimas neperdidžiausias. Apie pusė keliautojų turistai iš kitų valstijų, daugiausia Viktorijos ir Pietų Austrailjos. Prasilenkdami visi vienas kitą sveikina pamojuodami. Jeigu mašina sustojusi, tai kaip jau visur centrinėje Australijoje niekas nepravažiuos nesustojęs ir nepasiteiravęs, ar viskas tvarkoj.

Jau prieš pasiekiant Stuart viešKelį lygumas pakeitė daugiau banguotos ir miškingos apylinkės. Miškuose, ypač artėjant prie Darwino gausu didelių ir mažų skruzdėlynų. Didieji dar aukštesni, negu matyti šiaurės Queenslande. Kai kurie siekia iki 12 pėdų ar aukščiau. Vienoj vietoj tie skruzdėlynai labai priminė įvairias statulas, kaip motina su vaiku, sėdinti bezdžionė, moterys su plačiais iki žemės sijonais ir panašiai. Bandžiau keletą fotografuoti, bet nežinia, ar nuotraukoj gausis tos pačios aliuzijos.

Arčiau Darvino yra daug taip vadinamų magnetinių skruzdėlynų. Jų forma lyg statmenos plokštės pavidalo. Magnetiniais skruzdėlynais vadinami todėl, kad ašt rieji jų kampai atgręžti į šiaurę ir pietus.

Tolyn į šiaurę miškai tankėja, nors medžiai nedideli ir gana skurdūs.

Pravažiavom keletą mažyčių miestelių, kaip Newcastle Waters, Daly Waters, Katherine, Adelaide River. Vieni iš jų susidaro tik iš viešbučio, kavinės, krautuvikės ir benzino stoties, o kitur visos tos įstaigos sujungtos į vieną. Katherine yra kiek didesnis ir iš tolimesnių apylinkių jis vadinamas "The big Smoke", nes turi du viešbučius, kelias valgyklas, keletą krautuvių ir gal kokį penketą šimtų gyventojų. Iš čia eina kelias į turtingesnį Vakarų Australijos rajoną — Kinberly's. Čia taip pat ir šioks toks turistų centras, kurie stabteli kiek ilgiau norėdami aplankyti netoliese esančią Katherine Gorge ir Katherine Caves.

Už Katherine truputį daugiau kalnų, kol pagaliau prieš Darwiną juos pakeičia vėl miškingos lygumos. Kelyje sutikom vieną amerikietį, kuris sakėsi jau antrą kartą apkeliaująs Australiją. Jam paminėjus, kad norim aplankyti Darwiną, jis išsireiškė, kad "kai ten nuvyksime, stebėsimės, ko atvykę". Pasirodė, kad jis buvo teisus.

Aš pats tikėjausi rasti grynai tropinėj žalumoj paskendusį miestuką, panašiai kaip Townsville Queenslande. Bet apsivyliau. Apylinkės augmenija — grynai skurdus australiškas "bušas". Pats miestas vietomis senas, vietomis naujas, apdulkėjęs ir apsnūdęs. Oras mūsiškės žiemos metu tikrai šiltas ir švelnus. Jei Darwinas būtų arčiau ir patogiau pasiekiamas čia lengvai galima įsivaizduoti beveik idealią vasarvietę Australijos pietinių valstijų gyventojams. Paplūdimiai geri, o ir lietinguoju perijodu labai pavojinga jūros vapsva (seawasp) sausam sezone labai retai užtinkama.

Gyvenamieji namai čia statomi ant stulpų apie 10-15 pėdų nuo žemės. Tas šiek tiek gelbsti namus ir jų inventorių nuo pelėjimo lietinguoju perijodu. Mūsiškės vasaros metu čia lyja dažnai ir labai smarkiai, ir oras nepaprastai tvankus, tad viskas drėgna. Kritulių Darwinas gauna apie 60 colių ir veik viskas iškrinta per tuos tris šlapius mėnesius.

Valstybiniams tarnautojams sąlygos čia labai geros. Nauji moderniškai įrengti namai išnuomuojami už labai žemą kainą Atlyginimai aukšti. Kadangi oras šiltas, tai ir rūbų mažai reikia, tik alus ir kiti geri dalykai gana brangūs.

Darwine gyvena ir keli lietuviai. Iš jų sutikau žinomą mūsų sportininką Joną Gumbį ir A. Bernaitį. Abu dar neseniai į čia atvykę. Jonas ruošiasi vestuvėms, kurios įvyks liepos pradžioj. Be šių minėtų dar čia gyvena P. Viknius, Tymukas, A. Rodzinskas (karo aviacijoj), mūsų veterano sportininko A. Remeikio sūnus (policininkas) ir Ramanauskaitė, kurios vyras taip pat tarnauja policijoj.

Iš Darwino turim važiuoti 600 mylių tuo pačiu keliu, kaip ir atvažiavom, nes kitokio kelio į mūsų numatytą tikslą -- Alice Springs nėra. Į Vakarų Australiją šį sykį nesiruošėm, o be to norėjosi pamatyti ir patį Australijos vidurį.

Grįždami trumpam sustojom apžiūrėti Katherine Gorge, kuri yra apie 20 mylių į rytus nuo Katherine miestuko. Gana įdomu sausame Australijos kontinente rasti nemažą upelį, kuris niekada neišdžiūsta, nes be lietaus dar papildomas šaltinių vandeniu. Upė vietomis siekia 180 pėdų gylio. Vanduo labai švarus.

Vaizdai truputį primena miniatūroje Amerikos Grand Canyon. Upė įsispraudus tarp aukštų raus vo akmens skardžių, kurie vietomis grėsmingai kabo virš galvų. Šiose vietose buvo filmuojama dalis filmo "Jedda". Aukšta uola, nuo kurios šoko juoda mergaitė Jedda žemyn norėdama nusižudyti, pavadinta Jedda's Rock.

Pakrantės uolose yra šimtmečius išsilaikiusių čiabuvių piešinių. Dažams jie naudojo smulkiai sugrūstą raudoną žemę (ochre), maišytą su gyvulių taukais. Tokie dažai įsigeria į akmenį ir piešiniai neišdyla amžiais, ypač kur jų negali pasiekti nei saulė, nei lietus. Anksčiau juodieji Australijos gyventojai čia susirinkdavo įvairiems pasitarimams ir šventėms.

(Bus daugiau)

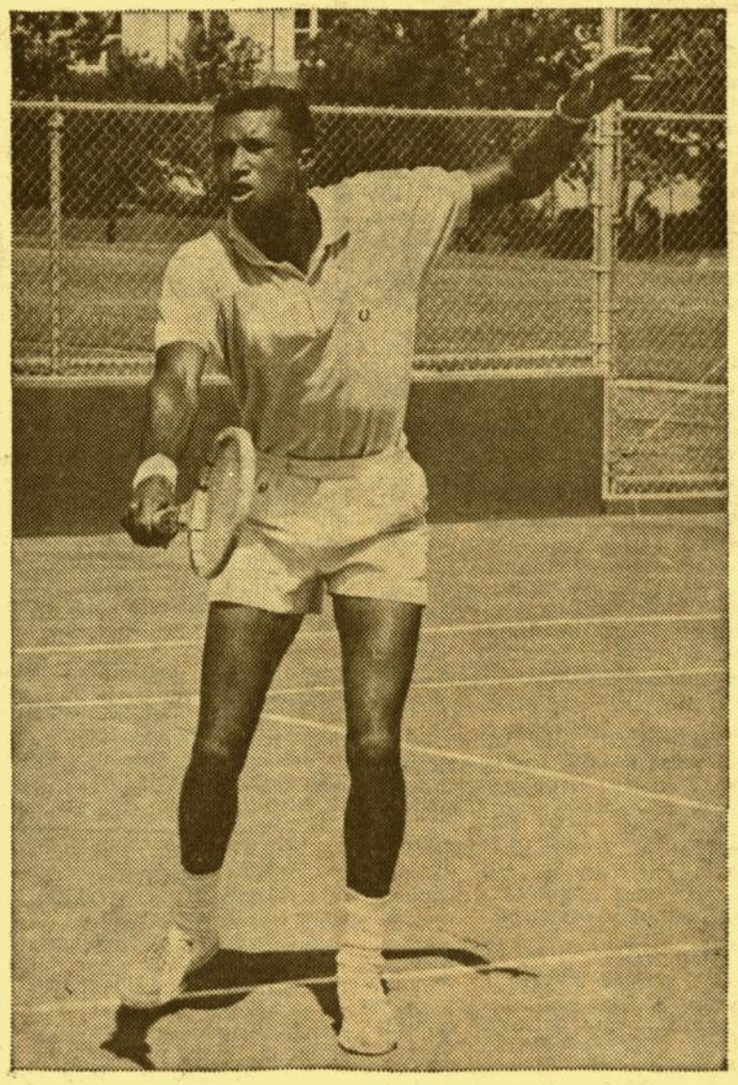

Žymiausia Amerikos Jungt.nių teniso "žvaigždė" Arthur Ashe, Kalifornijos universiteto studentas Los Angeles. 1965 m. jis buvo pirmasis negras, gavęs teisę žaisti U.S. Davis Cup komandoje.

Liepos 23 d. sekmadienį 5 val. po pietų LIETUVIŲ NAMUOSE
(50 Errol str. Nth. Melbourne)
įvyksta

KONCERTAS

Programoje:

solistė *Genovaitė Vasiliauskienė,*
rašytojas-jubiliatas *Pulgis Andriušis,*
solistas *Gintaras Kalpokas,*
Melbourno vyrų oktetas,
vadovaujamas *Petro Morkūno.*

Bilietų kaina vienas doleris.

Maloniai kviečiame visus atilankyti.

Melbourno Liet. Kat. Moterų Draugija.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

CANBERRA

TRIGUBA ŠEIMOS SUKAKTIS

Liepos 1 d. p.p. Andruškų šeimoje įvyko nuotaikingos ir smagios trys sukaktys: Antaninės, Oninės ir 25 metų vedybinė sukaktis. Šiai šventei buvo ruoštasi jau iš anksto, tad ir dalyvių skaičius gerokai prašoko keturiasdešimtį.

Canberros lietuvių tarpe p.p. Andruškos žinomi kaip aktyvūs asmenys. Juos sutiksi ir apylinkės valdyboj, Lietuvių Klubo Valdyboj, chore ir visur, kur tik reikalinga jų parama. Tad ir nenuostabu, kad jų ir pasveikinti susirinko toks gausus būrys.

Vaišėms įpusėjus pasigirdo sveikinimų kalbos bei linkėjimai, o po to nuskambėjo griausmingai "Ilgiausių metų"! Į sveikinimus atsakinėjo pats šeimininkas p. A. Andruška, o padėkos žodžiui tarti pakvietė savo "bosą" — žmoną, kuri nuotaikingos aplinkos paveik ta jautriai padėkojo atvykusiems jų pasveikinti, taip pat ir už dovanas, kurios bylojo tikrąją draugystę. Šioje šventėje dalyvavo ir nemažas choristų skaičius, kurie papildė dalyvių nuotaikas daina.

PAVYKĘS PARENGIMAS

Canberros "Aušros" choro metinis balius praėjo gana vykusiai. Numatytoje programoje šį kartą vaidyba pakeitė dainą. Choristai įrodė, kad jie sugeba ne tik tinkamai sudainuoti, bet reikalui esant ir pavaidinti, kaip kad šį kartą suvaidino "Vakaras pajūrio restorane", pačių paruoštas ir suvaidintas kaip patyrusių aktorių. Svečiai ir choristų artimieji patenkinti vakaro nuotaika, vaidintojams nepagailėjo karštų plojimų. Geras orkestras išjudino ir vyresniojo amžiaus svečius, atvykusius į šį parengimą. Puikiai pavyko loterija tautinės lėlės, kurios tiek patraukė visų dėmesį, kad loterijos bilietai net buvo paieškomi. Loterija davė gražaus pelno. Įsilinksminusieji, pamiršę kasdieninius rūpesčius, pagyveno šio vakaro gražia nuotaika ir pradėjo galvoti apie namus tik ankstyviesiems gaidžiams užgiedojus. *A.*

ADELAIDE

LITERATŪROS IR DAINOS VAKARAS ADELAIDĖJE

Prasiskleidžia uždanga ir gražiai apšviestoje scenoje puikios gėlės sveikina žiūrovus. Deja, salėje jų nedaug -- galėtų būti dvigubai ir net trigubai daugiau. Šioje Adelaidės Liet. Katalikų Centro salėj liepos 1 d. ateitininkai sendraugiai suruošė literatūros ir dainos vakarą. Šios rūšies meniniai pobūviai Adelaidėje jau sena tradicija, jau eilė metų jie kruopščiai ruošiami ir mėgiami. Neapsirikta buvo ir šį kartą. Programa įvairi, gausi dalyvaujančiais aktoriais ir dainininkais. Šio vakaro pagrindnis tikslas paminėti šiais metais 60-sius metus peržengusius poetus Bernardą Brazdžionį ir Antaną Gustaitį, rašytoją Pulgį Andriušį ir 70 metų sulaukusią rašytoją Lietuvoje Ievą Simonaitytę. Su jais trumpai supažindina Pr. Pusdešris.

Literatūriniai veikalai parinkti trumpi, bet kiek galint būdingesni kūrėjams. B. Brazdžionio eilės: Dainiaus baladė, Prošvaistė, Keleivio talismanas -- deklamavo Julija Neverauskaitė ir J. Neverauskas. Antano Gustaičio humoristinius eilėraščius Bendrai, Laikas ir pinigai ir Dar kartą skaitė J. Venslovavičius. Ievos Simonaitytės kiek ilgesnę ištrauką iš "Aukštųjų Šimonių likimo" skaitė E. Dainienė.

Pulgis Andriušis — vienintėlis iš jubiliatų esantis Adelaidėje pats paskaitė ištrauką iš "Tipelio" ir naują feljetoną.

Tarpe literatūrinių skaitymų įterpta gražiai parinktos dainos kurias išpildė visa eilė dainininkų: p. G. Vasiliauskienės paruoštas vyrų oktetas, moterų kvartetas, jaunas dainininkas Augis Zamoiskis ir solistė G. Vasiliauskienė. Ypač gražiai nuskambėjo oktteto su p. Vasiliauskiene sudainuota Mozarto "Lopšinė", moterų kvarteto "Rūtelių darželis" (J. Švedo), A. Zamoiskio "Oi griežle griežlele. Įspūdingai vakaras baigtas sol. G. Vasiliauskienės sudainuotom dviem dainom -- "Pievoje žolele žaliavau" (P. Čaikovskio), daina prie upelio (F. Šuberto) ir Mimi arija iš operos "Bohema" (G. Puccin).

Negalima praeiti nepaminėjus pianistės N. Masiulytės,kuri puikiai akomponavo solistams, moterų kvartetui ir vyrų oktetui. Jos akomponavimas lietuvių kompozitorių kūriniams studijuojant australiškoj muzikos mokykloj yra ypač pagirtinas mūsų jaunimui. Nemažai mūsų jaunimo mokosi muzikos ir yra pasiekę gražių rezultatų, bet kiek iš jų domisi lietuviška muzika?

Vakaras baigėsi — scenoje gėlės dar labiau prasiskleidė žiedais tarytum džiaugtųsi kartu su žiūrovais. *J. M.*

Pranešimai

SYDNEY LIETUVIŲ MOTERŲ SOCIALINĖS GLOBOS DRAUGIJOS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

S.L.M.S.G.D-jos visuotinis susirinkimas šaukiamas 1967 m. liepos 23 d., sekmadienį, 1 val. tuoj po pamaldų, Sydney Lietuvių Klube, Lidcombe šia darbotvarke:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Prezidiumo sudarymas.
3. Mandatų komisijos sudarymas.
4. Pereito metinio susirinkimo protokolo skaitymas.
5. Pirmininkės pranešimas.
6. Iždininkės pranešimas.
7. Ligonių reikalų vedėjos pranešimas.
8. Kontrolės komisijos pranešimas.
9. Diskusijos dėl pranešimų.
10. Naujos valdybos rinkimai.
11. Klausimai ir sumanymai.
12. Susirinkimo uždarymas.

Pagal Įstatų 9-tą paragrafą (d), nesusirinkus reikalingam skaičiui skelbtu laiku, po pusės valandis šaukiamas antras susirinkimas ta pačia darbotvarke. Balsuoti tik galės narės, apsimokėjusios narės mokestį. Norinčios dalyvauti ir balsuoti susirinkime, gali užsiregistruoti ir apsimokėti salėje, prieš susirinkimą pas sekretorę, p. V. Petniūnienę. Dalyvavimas būtinas. Po susirinkimo visos dalyvės kviečiamos pasilikti arbatėlei.

S.L.M.S.G.D-jos V-ba

Sydney Liet. Moterų Socialinės Globos Draugja praneša Tasmanijos Lietuviams nuo gaisro nukentėjusiems

TOLIMESNES AUKAS

Per kun. P. Butkų aukojo:

Šeimos Gavenios auka	$2.20
Geradaris iš Newcastle	$10.00
Sydney Lietuvių Caritas	$20.00
Viso:	$32.20

Visiems aukojusiems širdingas ačiū.

S.L.M.S.G.D. V-ba

PLUNKSNOS KLUBO NARIAMS

Liepos 23 d., sekmadienį 4 val. p.p. Kazokų namuose 13 Percy St., Bankstown, įvyksta Plunksnos Klubo narių susirinkimas. Susirinkime pagrindinį pranešimą padarys p. V. Šliogeris snr. kalbėdamas tema "Lietuvos neutralitetas buvo klaida". Taip pat turint laiko pasiklausysime dail. L. Urbono pasakojimo iš kelionių po Ameriką. Visi kviečiami laiku susirinkti. *Pirmininkas*

ADELAIDĖS MOTERŲ SEKCIJOS NAUJA VALDYBA

Naujai išrinkta A.L.B. Moterų Sekcijos Valdybą sudaro:

E. Reisonienė — pirmininkė (Tel. 79-3806).
O. Raginienė — vicepirmininkė (Tel. 46-3283).
M. Navakienė — iždininkė (Tel. 46-4749).
R. Bajoriūnienė — sekretorė (Tel. 61-2572).
N. Varnauskienė -- ligonių lank. (Tel. 71-9705).

B. Vabolienė, E. Urbonienė, E. Bernaitienė (Tel. 76-4053) ir B. Stalbienė -- parengimams.

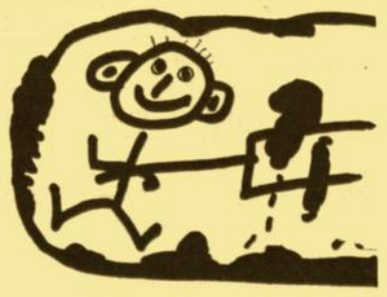

IEŠMINĖ

(B.-B.-Q.)

Liepos 15 d.

LIDCOMBE

GARDŪS KEPSNIAI — MUZIKA — BUFETAS

Įėjimas — vienas doleris (įskaitant ir kepsnį) visiems

Sydnejaus Liet. Sporto Klubas Kovas

VISUS TAUTIEČIUS IŠ ARTI IR TOLI

KVIEČIAME Į

PARAPIJOS BALIŲ,

kuris įvyks Geelongo Lietuvių Namuose,
18 DOURO ST., NORTH GEELONG,
š.m. liepos 22 d., šeštadienį.
Pradžia 7 val. vak.

Gros garsioji muzikos kapela "4 Gents".

Veiks turtingas bufetas. Programoje: meninė dalis — staigmena!

Laukiame visų!

Geelongo Lietuvių Bažnytinis Komitetas

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerb. Pone Redaktoriau,

Norėčiau paaiškinti ką aš pasakiau per Filisterių diskusijas, nes atrodo, kad mano minties nei vienas rašytojas pilnai nesupratė.

Pirma — mano mintis buvo, kad nei aš, nei Šliogeris, jn. negalime kalbėti jaunimo vardu, nes nesame išrinkti jų atstovauti, ir aš kalbėjau tik kaip viena iš jauniausiųjų salėje (išskyrus inž. Zakarevičių). Kadangi daugiau jaunimo nebuvo, tai atrodo, kad jie tuo klausimu nesidomi. Antra — aš laikau jaunimu tuos, kurie Lietuvos neatsimena arba gimę išeivijoj, nes kas liečia lietuviškus reikalus, jie visi toj pačioj padėtyje. Tie, kurie atsimena Rusų okupuotą Lietuvą (kur, berods, Šliogeris, jn. priklauso) jau yra arčiau mūsų senosios generacijos ir todėl "viduramžinės". Aš neatmenu Lietuvos ir pamilau tą kraštą skaitydama ir aiškindama apie tai mano australei mokytojai, taip kad mano padėtis tokia pat, kaip čia gimusių labai jaunų studentų. Iš kitos pusės, jeigu jau kas nori skaičiuotis chronologiškai, tai mano nuomone žmogus gyvena apie 70 metų, tai kad viduramžį pasiekia 35-ais metais. Ta linija mane vistiek meta į jaunimo pusę.

Trečia — aš esu ALSS narė ir dalyvavus beveik visuose suvažiavimuose. Ypatingai gerai atsimenu paskutinio studentų suvažiavimo forumą šiuo reikalu. Daugiausia kalbėjo toks jaunimas kaip V. Šliogeris, sen., o kai ant galo įsidrąsino jaunesnieji ir pasirodė kad bus daug nuomonių, tai moderatorius diskusijas labai savarankiškai staigiai uždarė. Vargšas eilinis jaunimas negavo kalbėti, ir mes jo nuomonių nežinom. Tyla čia dar nereiškia sutikimo, bet nedrąsumą. Matom ,kad tiems, kurie bando viešai kalbėti (kaip kad man), nosis greitai numušama "vyriausiųjų".

Gale, aš noriu pakartoti savo nuomonę — kad nėra ko mums verkšlenti dėl lietuvio Lietuvoj. Jis nenutautėjo caro laikais, tai kodėl jau jis dabar toks pasiduodantis turi būti? Kalbėjau su daug grįžusių iš Jaunimo Kongreso, ir visi panašiai pasisakė — kad nors ir buvo kalbos ir kitokių skirtumų, visi tuojau jautėsi kaip seni draugai ir brangūs, nes visi *lietuviai.* Tai jaunimas, kuris anksčiau vienas kito nepažino. Kodėl dabartinis Lietuvos jaunimas (gyvendamas savoj kultūroj) turi būti kitoks? Jie apie mūsų veiklą, ir rūpestį jais girdi per "Voice of America", ir tas, aš manau, daugiau jų pasiekia ir naudos padaro, kaip kad koks laiškas iš Sydnėjaus Filisterių Būrelio padarytų. Tremties lietuvių pareiga yra išlaikyti Lietuvos vardą širdyje, o ne tik ant lūpų, ir jį linksniuoti kuo dažniau tarp įtakingų svetimtaučių. Žydai išlaikė viltį atgauti Jeruzalę 2000 metų, o mes po 20 metų įžeidžiam savo brolius Lietuvoj abejodami jų atsparumu. Gėda (arba tragedija) visiems, kurie taip daro, nes defetizmas yra minties vėžys, ir mirtinga liga, jeigu greitai neišpiaunama.

Aš, kaip ir V. Šliogeris, sen. "giliai susirūpinus tautos likimu", ir mes neišmatuosim, kuris daugiau. Aš tik galiu tiek pasakyti tiems, kurie nori *oficialius* ryšius palaikyti su okupuota Lietuva (kai mes nežinom su kuo mes turėsim reikalą), cituoju vieno garsaus prancūzo pasakymą — "Pilis, kuri priešo apsupta derasi — jau yra pusiau paimta".

Čia yra politinė realybė!

R. Kavaliauskaitė-Cavalouski

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Ku-lea

Ginče apie santykius iš pasisakymų spaudoje vyresnieji tarp savės draskosi, o jaunieji, kurie patys tuo klausimu gyvena ir jį patys kėlė, atrodo, visai nesuinteresuoti savo nuomonės ar net nusistatymo ginti. Taip ir pradedama abejoti, ar iš viso mūsų jaunimas turi kokią nors savo nuomonę ar ne.

*

Iš įvairių statistinių apskaičiavimų, ateinančių metų Amerikos prezidento rinkimuose respublikonų partijos kandidatas šiuo metu atrodo būsiąs R. Nixon, pre Eisehovehrio buvęs viceprezidentas.

*

Skaitėme laikraščiuose, kad Kosyginas buvo nuvykęs į Ameriką Jungtinėse Tautose atstatyti Sov. S-gos prestižo ir išteisinti arabus, bet pasirodo, kad jo tiesioginis tikslas buvęs pasimatyti su Svetlana Stalina ir išreikalauti, kad tik Sov. S-ja būtų tiesioginis jos knygos leidėjas, ir kad tas gautas už knygą honoraras padengtų rusų sukištus arabams milijonus...

*

V. Kikilio straipsnį, pristatantį vienuolika Australijos lietuvių dailininkų *Mūsų Pastogės* š.m. Nr. 6, ištisai persispausdino (U.S.A.) *Dirva.* Stebėtina, kad nepažymėta, iš kur tas rašinys paimtas.

*

Vienas menininkas Anglijoje, pasiskaitęs knygoje sau nepalankią kritiką, vieno pobūvio metu patsai tą knygą draskė ir valgė ir net savo svečius vertė ją valgyti. Pasirodo, kad mes labai mažai atsilikę nuo anglų...

*

Tenka girdėti nusiskundimų, kad mums aukos jau nusibodo aukoti lietuviškiems reikalams. Tačiau nuo aukų rinkimo nėra laisvos net ir turtingosios pasaulyje valstybės. Neskaitant Australijos tokioje Amerikoje aukų įvairiems tikslams (neskaitant valst. mokesčių) 1965 m. surinkta apie aštuoni milijardai dolerių. Tai impozantiška suma ir niekas tokioje Amerikoje nekelia klausimo, kad reikia baigti tą "ubagavimą" Mūsu rinkliavos ir aukos, kiek žinau, eina lietuvybės reikalams, dėl ko kiekvienas iš mūsų gyvename ir aukojamės. Tad keista, iš kur atsiranda tokie nusiteikimai?

*

Keista: praėjo Jonai, Petrai, Povilai, bet visos vardinės greičiausia buvo uždaros, nes nieko nesigirdi. Bet netikėtai sugalvojo liepos 1 d. savo vardines atšvęsti Irena ir Vladas Daudarai Sydnėjuje, susikvietę į savo palocus apie pusšimtį bičiulių. Sako šalia kitų gėrybių ir čia netrūko grietinėlės.

*

Jeigu kur nors buvo ar nebuvo grietinėlės, tai pas p.p. Protus Povilinių proga jos tikrai netrūko! Nekalbant jau apie kitus produktus pagarbią vietą užėmė net keturi tortai!

*

Australijos lietuvaitė šokėja Ramona Rataitė vieši Amerikoje ir Amerikos lietuvių spauda ją pristato gražiais aprašymais ir nuotraukom, kaip vieną iš pirmaujančių Australijos baleto šokėjų. Pasirodo, ne vien tik dail. L. Urbonas sugebėjo gražiai reprezentuoti Australiją!

*

Melburniškis inž. A. Kazlauskas, pernai išvykęs į Jaunimo Kongresą, dar vis tebevažinėja po pasaulį niekur pastoviai nenutūpdamas. Būdamas Europoje jis net buvo nuvykęs į Lietuvą. Tikimės, jis ir su *Mūsų Pastogės* skaitytojais pasidalins gautais įspūdžiais iš Lietuvos.

*

Aną sekmadienį Lidcombe Liet. Namuose Sydnėjaus liet. katalikai veikėjai ir ateitininkai Petrinių ir Povilinių proga buvo surengę jaukias vaišes pagerbiant varduvininkus vietos kunigus — Petrą Butkų ir Povilą Martuzą. Pobūvyje dalyvavo apie 50 žmonių.

*

Sydnėjiškis dailininkas Vladas Meškėnas neseniai įsitaisė savo dailės studiją garsiajame Sydnėjaus Kings Cross'e. Kaip žinia, dailininkas yra žinomas Australijoje portretistas ir pragyvena tik iš savo kūrybos. Naujoje vietoje dailininkas tikisi gauti daugiau užsakymų.

*

Aną savaitę dail. L. Urbonas turėjo duoti pilną savo veiklos užjūriuose apyskaitą Australijos vyriausybei: iš valdžios organų buvo atvykęs į jo namus atstovas, kuris išklausinėje viską, fotografavo ji ir darbus ir prižadėjo kad ateity, jeigu, jam teks vėl išskeliauti, jis galįs tikėtis iš Australijos atstovybių bet kuriame krašte paramos ir pagalbos.

Liepos 15 d., šeštadienį, 7.30 val. vak.

CANBERROS LIETUVIŲ KLUBO SALĖJE

ĮVYKSTA

Solistės G. VASILIAUSKIENĖS

KONCERTAS

Maloniai kviečiami visi lietuviai iš arti ir toli dalyvauti ir pasidžiaugti mūsų žymiosios solistės dainavimu.

Koncertą organizuoja Canberros Lietuvių choras "Aušra"

MARIJA BAČIŪNIENĖ UŽGIRIA SYDNĖJAUS MOTERŲ DRAUGIJĄ

Savo laiške Sydnėjaus Liet. Mot. Soc. Globos D-jos p-kei p. O. Baužienei ponia Marija Bačiūnienė dėkoja Draugijai už jai parodytą Sydnėjuje respektą jai besilankant metų pradžioje su vyru p. J.J. Bačiūnu ir tarp kita ko pamini: "Esu labai sujaudinta jūsų pasiryžimu pagelbėti seneliams lietuvams. Kai pradėsite statyti jiems namus, prašau pranešti, tada aš šiek tiek prisidėsiu vienu kitu doleriu".

Archeologai nustatė, kad Australijos čiabuviai gyventojai jau šiame krašte gyveno prieš 36.000 metų.

— ★ —

Pereitą savaitę prancūzai Pacifike išsprogdino savo trečią ir paskutinę atominę bombą savo bandymų serijoje. Vandenilio bombą jie ketina išbandyti ateinančia metais.

Sovietams nusvilus pirštus Artimuose Rytuose Rusijoj gyveną žydai dėl to daugiausia nukenčia. Trys milijonai Rusijos žydų gyvena nuolatinėje baimėje ir pavojuje. Žydų emigracija į Izraelį nutraukta; studentai mėtomi iš universitetų, tarnautojai atleidžiami iš atsakingų pareigų.

Mūsų Pastogė

BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"
LEIDĖJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA
Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy Street, Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395
Administracijos tel. 649 9062
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Prenumerata: metams £4.0.0, ($8.00), pusei metų — £2.0.0 ($4.00), trims mėnesiams £1.0.0 ($2.00). N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £5.0.0 ($10.00). Atskiro numerio kaina 2 šil. (20 centų).
Prenumerata adresuojama:
MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.
Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį 12/- ($1.20), bendruomeniniai 10/- ($1.00).
Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore Sydney, tel. 759 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.